

Egy reformkori győri lokálpatrióta, Ecker János közszolgálatára

III. Országos Ipari Örökségvédelmi Konferencia

Győr, 2025. október 21.

Ecker János (Győr, 1788. okt. 6. – Győr, 1852. okt. 4.) kereskedő, városi tisztviselő

„Az **ipar és kereskedelem fejlesztése** mellett részt vett városa **színházi és zenei életében**. A győri német színtársulat az ő fordításában adta elő 1846-ban Czakó Zsigmond Végrendeletét. **1823-tól 1852-ig vezetett német nyelvű naplójának** 1847-től 1850-ig terjedő része kéziratban fennmaradt. Ugyancsak kéziratban maradt **Theaterkritik c. színházi naplója**, amelyben 1841-től feljegyezte a győri színházi és zenei eseményeket. (Lám Frigyes: Egy győri polgár a reformkorszakban (Győr, 1928)

(Magyar Életrajzi Lexikon)

Ecker János életrajza

(Győr 1788. okt. 6. – Győr 1852. okt. 4.)

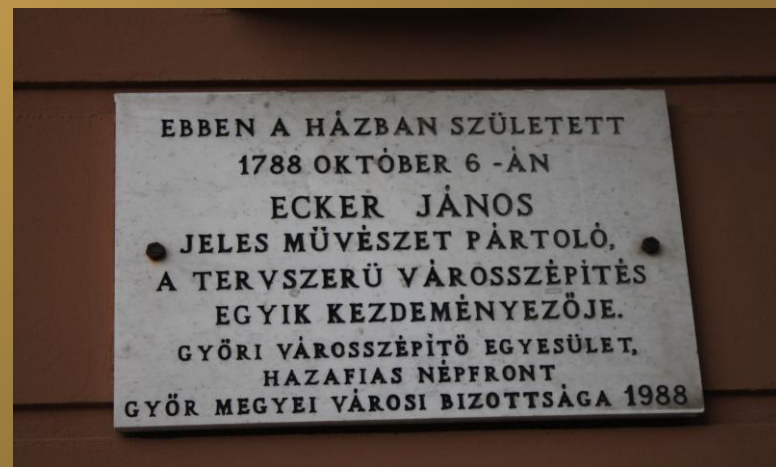
- Szül: **Győr, 1788. október 6.**
- **Szülei:** Ecker János **vaskereskedő** és Payer Magdolna
(Mosonból 1787 februárban költöztek Győrbe)
- **Győri Bencés Gimnázium** (Kisfaludy Károly osztálytársa)
- **1808-ban apja meghalt**, társa anyjának a munkában
- Német iparos és kereskedő család, német polgár **magyarnak** tartotta magát- „**Ungar-nak**”, jó hazafi, német anyanyelvűsége ellenére

EBBEN A HÁZBAN SZÜLETETT
1788 OKTÓBER 6 -ÁN
ECKER JÁNOS
JELES MŰVESZET PÁRTOLÓ,
A TERVSZERŰ VÁROSSZÉPÍTÉS
EGYIK KEZDEMÉNYEZŐJE,
GYŐRI VÁROSSZÉPÍTŐ EGYESÜLET,
HAZAFIAS NÉPPONT,
GYŐR MEGYEI VÁROSI BIZOTTSÁGA 1988

Ecker János életrajza

- **Házassága** (14 év) - **Kletzár Annával** (+1827-ben halt meg) Csehországból jött **posztógyáros lánya**
„Kletzár János Dávid (posztókészítő, a szigeti katolikus egyházközség elnöke, Ecker János kereskedő apósa) 1767-1848. (Tóth Vilmos: Credo vitam aeternam Győr, 2021, 202.)
- **Négy gyermeke volt** (**Eduárd**, **Ignác**, **Magdolna** (Schaeffer Jakabné), **Matild** (Hohl Lénárdné)
Eduárd fia kasznár volt Tatán, Ignác 57. gyalogezred őrmestere. (Szabady János)
- **Özvegsége** (Ő nevelte a fiukat, lányokat Kletzár nagyszülei Győrszigetben)
- Nemzetőr, katona, vas- és szénkereskedő
- Több mint **négy évtizedes munkásság** sokat tett a városért - **krónikás** (1823-tól 1852-ig)
- Német, latin, magyar nyelvtudás
- Jártas természettudományokban, az irodalomban és a zenében
- **Lakhely:** Bécsi utca és Duna utca sarkán álló ház 130. sz. (a házat Unschukd Ede 17.846 forintért vette meg).
- **1836-ban vaskereskedését eladta, hogy a közügyeknek szolgálhasson!**
- **1852. október 4-én halt meg** vesebajban két nappal 64. éve előtt
- Karmeliták kriptájában temették el

Ecker János sírja

„A kripta legnevesebb 19. századi halottja **Deáky Zsigmond** győri nagyprépost, caesaropolisi címzetes püspök és tankerületi főigazgató volt, akit egykor a magyar Tudományos Akadémia is tagjai közé választott. Mellette **kiemelendő Ecker János kereskedő, a város reformkori kulturális és közéletének kiemelkedő alakja, akinek nevét elsősorban forrásértékű naplója miatt említi gyakran a várostörténet-írás.**” (Tóth Vilmos: Arrabona, 57.sz. 2019.181.)

„Ecker János, almai (vas-és szénkereskedő, várospolitikus, Győr telekönyvvezetője, színházügyi megbízott, a város reformkori közéletének vezető alakja, műfordító, műkritikus, könyvgyűjtő 1877-1852. Sírtábláját 1970-ben az altemplom bejárati folyósójának falában helyezték el.” (Tóth Vilmos, Győr, 2021. 59.)

„Ecker János sírtáblája ott van, de **földi maradványai** már azóta az **osszáriumba** kerülhettek. Megtaláltam az eredeti helyét. 1970-ben exhumálták (sajnos!) Mi már figyelünk erre, hogy több régi történelmi alak sírhelyére vigyázunk. Úgy látszik, hogy a kommunizmusban nem figyelt erre a nem kármelita lelkész, aki a templom hitéletét vezette.”
(Imre OCD atya, 2024.)

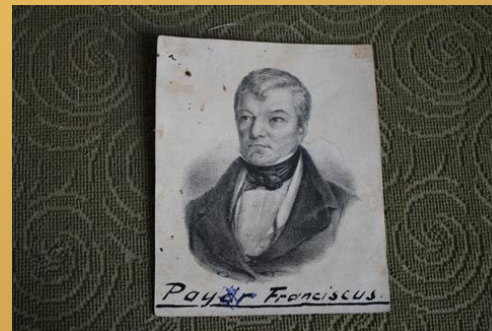
Situatio loculi: 10.26.	
Nomen	Josanna Selzer
Natus	Grig' Pankai Bernone
Nata	1880 1970 1
Tempus et præterium æmptio	Exclusionis 1970, litteræ e tabula elector
Septuus Septu	1852 4.8
Brevia comp. vizer	
Die 1. Januarii 1940 h. l. p. m. e. h. m. p. m.	

Ecker család

- Ecker János (Moson)

feleség: Payer Magdolna

testvér: Payer Tádé (herzogenburgi apát)

- Ecker János (Győr, 1788. okt. 6. – Győr, 1852. okt. 4.) kereskedő, városi tisztviselő

feleség: Kletzár Anna (1827-ben elhunyt) Csehországból jött posztógyáros lánya

gyermek: (Eduárd, Ignác, Magdolna (Schaeffer Jakabné 1819.), Matild (Hohl Lénárdné))

- Dr. Kuncz Jenő (1864-1940) alispán (1919-1926), Kisfaludy Irodalmi Kör díszelnöke

feleség: Kuncz Jenőné szül.: Gramling Franciska (1870-1950)

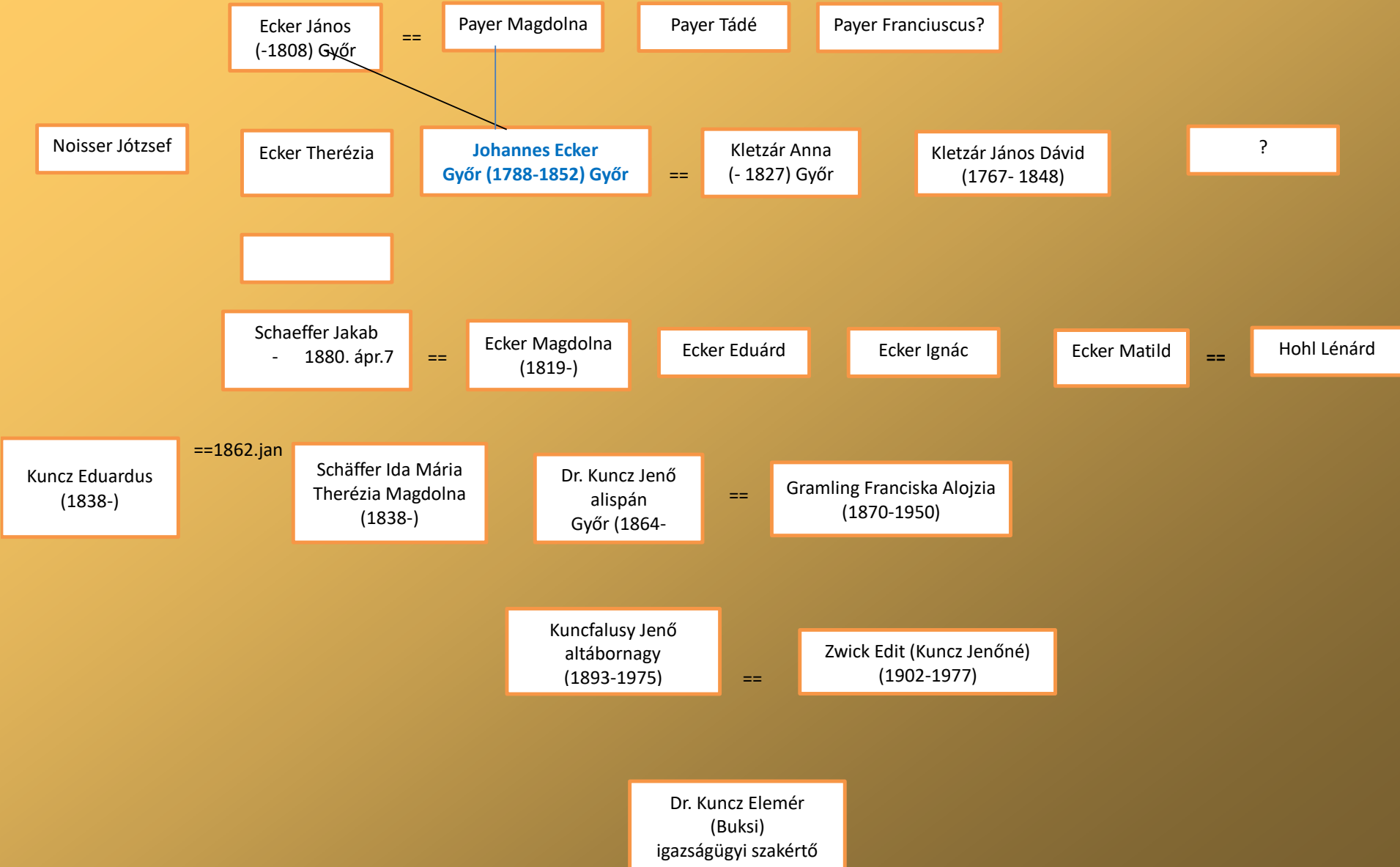
v. Kunczfalusy Jenő (1893-1975) altábornagy, a volt m. kir. honv. tüzérség felügyelője

feleség: Kunczfalusy Jenőné szül.: Zwick Edith (1902-1977)

„Kuncz-Schaffer Család” – sírfelirat Nádorvárosi temetőben

- Dr. Kuncz Elemér („Buxsi”) pszichiáter, igazságügyi szakértő (1928-2011)
- Noiszer (Noisser) Rihárd: (Noyser (!) József nagykereskedő és Ekker Terézia fia

Ecker család

Dr. Kuncz Jenő (Győr, 1864 - Győr, 1940) alispán (1919-1926)

Győrben született **Kuncz Jenő alispán, jogász**. A Pannonhalmi Szent Benedek-rend Győri Főgimnáziumában érettségizett. A **győri Királyi Jogakadémián** tanult, Budapesten avatták jogi doktorrá.

1887-től Győr, majd három év múlva **Győr vármegye aljegyzője. 1919-1926-ig alispán.**

1903-1906-ig **Győri Hírlap főszerkesztője, 1908-ban a Kisfaludy Irodalmi Kör alapító tagja**, első főtáskára, alelnöke, 1920-tól elnöke. Szépirodalommal is foglalkozott, **drámákat írt**. Győrben hunyt el, 1940. december 13.

(In: 1864. május 14. 160 éve. Vármegyei évfordulónaptár,

2024 <https://www.gyorikonvytar.hu/internetes-szolgalatasok/adatbazisaink/megyei-evfordulonaptar?mit=e5>)

Lelőhely: OSZK Kézirattár
Raktári jelzet: Arckep_0022

Dr. Kuncz Jenő főjegyző a „**Kovács Pál Asztaltársaság**” és a „**Muskátli Asztaltársaság**” tagja.

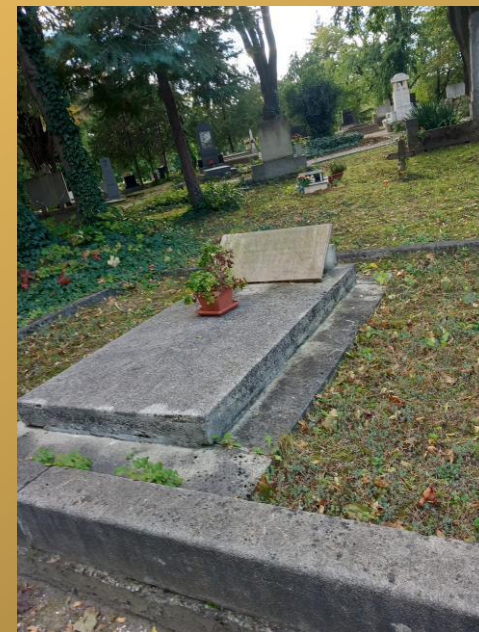
(In: Szakál Gyula: Sikeres történelmi modellváltás. Egy modellváltó város – Győr. Budapest, 2002. 448.)

„A Lloydnak két asztaltársasága is volt, az egyik a Megye asztala, a maga népes táborával, a másik a Kovács Pál Asztaltársaság, ami vándor asztallá vált. Az utóbbi asztaltársaság elnöke dr. Kuncz Jenő volt.”

„A Muskátli Asztal-t írók, újságírók színészek és más művészeteket kedvelő emberek vették körbe a Radó téri székhelyen. A bohém társasághoz tartozott Farkas Máttyás városi főjegyző és dr. Kuncz Jenő vármegyei főjegyző is.”

(Benyik András: Győri közélet a helyi sajtó tükrében. A kiegyezéstől a századfordulóig. Szakdolgozat, Kult. Med. MA, Győr, 2013. 15. Témavezető: L.Zs.)

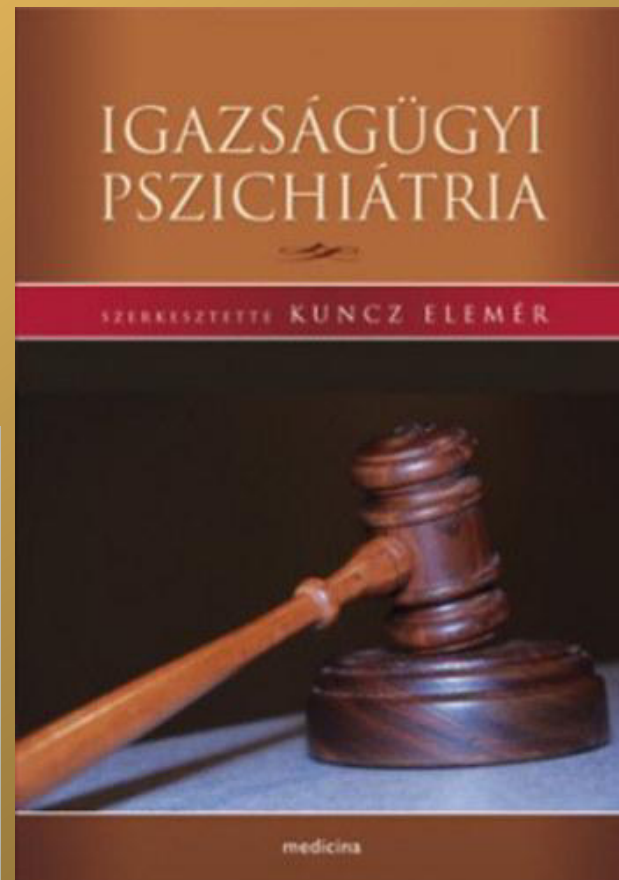
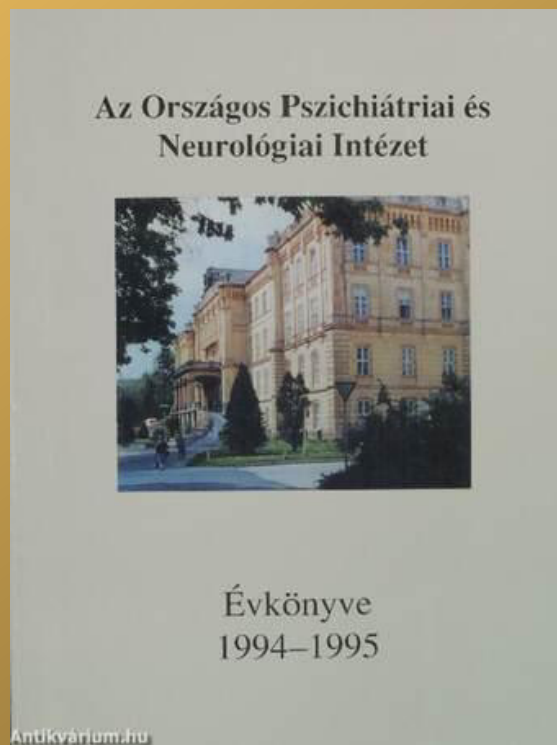
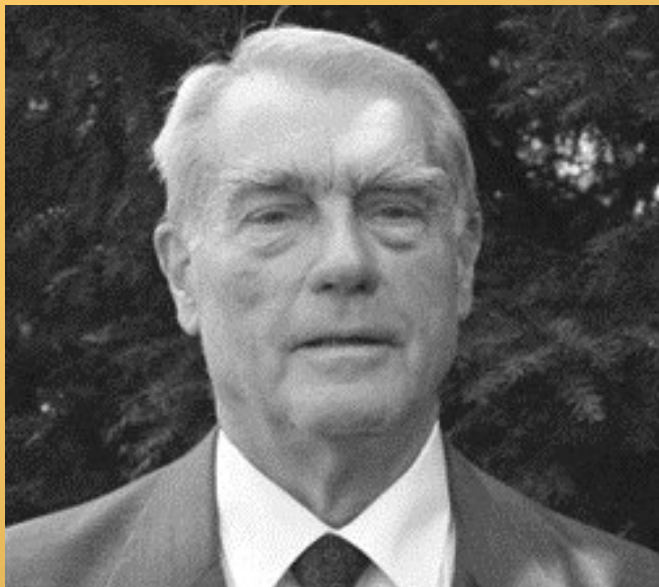
Kuncz Jenő Géza Jakab (Kunczfalusy Jenőre 1934. jan. 31.) (1893-1975)

altábornagy, a volt m. kir. honv. tüzérség felügyelője

- feleség: Kunczfalusy Jenőné szül.: Zwick Edith (1902-1977)
- apja: Dr. Kuncz Jenő Győrvármegye alispánja
- anyja: Gramling Franciska Alojzia
- Foglalkozás (altábornagy, idegenvezető Pannonhalmára utazott vonattal naponta), nyugdíjas, „leendő házi nyúl tenyésztő 1946., termester munkaviszony megszüntetése Aszfaltutépítő Vállalat 1954.”)

Dr. Kuncz Elemér (1928-2011) („Buksi”) pszichiáter, igazságügyi szakértő

- apja: Kuncz Jenő
- anyja: özv. Kuncz Jenőné

Életműve, közszolgálat

„Jó győri és a város érdekeit kívánta előmozdítani” (LF., 130.)

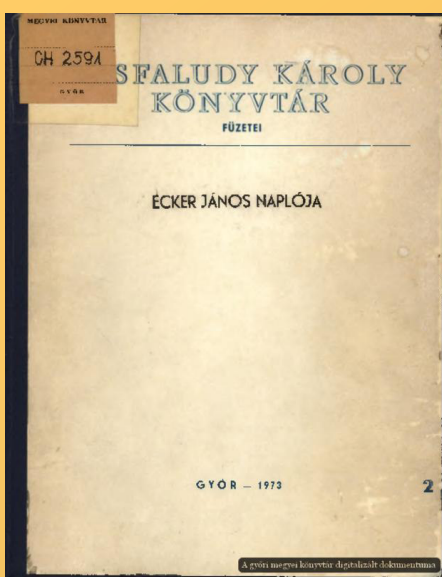
- **Város útfelügyelője** (12 év)
- **Vasútépítő** (vasút ne kerülje el Győrt)
- Ő volt az **első szénkereskedő, szénfűtés bevezetője városunkban**
- **Telekkönyvvezető, vízmérnöki tudását használták**
- **Közvilágítás bevezetője, biztosa** (kádárok reagálása)
- Trieszti **tűzbiztonsági ügynökség győri vezetője**
(Irányította a mentési, tűzoltási munkákat)
- **Tűzbiztonsági, folyószabályozási intézkedései**
Tűztorony bontását ellenezte (1840)
- **Artézikutat furatot** a piactéren (1836-ban betemették)
- **Szociális, egészségügyi törekvései**
Szegény- és árvaügy támogatója
- **Borász, borszakértő** (ménfői tüzes bor, ürmös bor)
- **Nádor futárja**
- **Széchenyi irányát követte** (1836-ban Széchenyi Istvánt a város díszpolgárává választotta)
- **Angol távcsövét Görgey Artúr** is használta győri tartózkodásakor (SZJ.)
- **12 évig a Külső Tanács elnöke** (60 személyből állt)
- **1850-ben polgármesternek jelölték** (Dőry Gábor főispán vezette „tanácskormány”) tiltakozott
- **Naplóírás, krónikás: 29 évig** részben Győrben, részben ménfői nyaraló kis szobájában írta
(Vagyonszerzési, házassági bonyodalmakat is leírt, politikai vonatkozásokat)

(Hieronymi Ottó Ferenc: Ecker János József, 1788-1852)

Életműve, közszolgálat

- Pozsonyi és bécsi lapok tudósítója
- Első győri újságíró (LF., 128.)
- Darabokat írt (Sopronban 1849-ben előadták egyiket álnéven) (13.)
- Magyar Színészetet Biztosító Egyesület ellenőre (SZJ.)
- Város színügyi megbízottja
(1821-ben színügyi megbízott, „franciák istállót csináltak a színházból”)
- Színház-szépítő Egyesület megalapítója 1833-ban
- Theater-Kritik - színházkrónikás
- Új színház építését szorgalmazta 1850-ben, mint telekbíró
(nem sikerült a színházat és sétateret elöntötte a víz 1850 februárjában)
- Győri Első Takarékpénztár választmányi tagja
- Védegylet - honi ipar pártolója
- Férfi Dalegylet v. tagja 1846-ban alakult
- Olvasó Egylet választmányába 1847-ben 2. helyen jutott be. (Dr. Kovács Pál 6. helyen)
- Ajándékozási okmányt íratott 1852. szeptember 12-én
(glóbusz, planetárium, nagy díszmunka, 22 negyedréti könyvet, 20 nyolcadréti kötetet)

Győri Értéktár

Javaslat a „Ecker János naplói 1847-1850” települési értéktárba történő felvételéhez

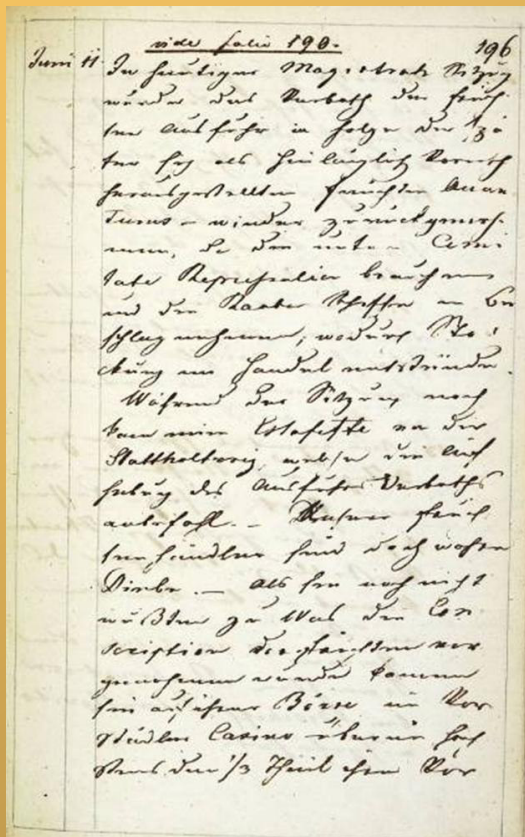
Készítette: Dr. Horváth Sándor Domonkos
Győr, 2021. november 30.
<https://gyor.hu/easy-docs/61f7dc8b758e9>

A nemzeti érték megnevezése:
Ecker János naplói 1847-1850

A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása:
Kulturális örökség

A szakterületi besorolás indoklása:

„A lokálpatrióta Ecker János (1788-1852) győri polgárként 1823 és 1852 között vezetett naplói közül csak négy kötet maradt fenn az utókor számára. Az 1847 és 1850 közötti időszak győri eseményeit, a forradalom és szabadságharc helyi történéseit megörökítő naplók a Dr. Kovács Pál Könyvtár és Közösségi Tér Muzeális gyűjteményének egyedi, pótolhatatlan helytörténeti értékei.”

Naplóinak tartalma

1823-tól 1852-ig vezetett német nyelvű naplójának 1847-től 1850-ig terjedő része kéziratban fennmaradt. (400-500-600, sőt 1000 oldal egy napló)

Színházi-és magánnaplói elvesztek! Ecker Magdolna, lánya több kötetet mentett meg

Stílusa: szemtanúként ír, intim adatok

- Reális, igazmondó, szarkasztikus („csiri-csári!”)
- Nem száraz, vicces megjegyzések (N. Ö.- „Nagy Ökör”), adomák, vélemények, jellemhibák bemutatása
- Tájszólás megörökítője
- Darabok címe, költségei, bevételei
- Színigazgató színészek viszonyairól
- Színészekről, vendégszínészekről (Laborfalvy Róza, Lendvay Márton- győrszigeti születésű tenorista, Wurda József- hamburgi opera)

Kiről ír: mindenkiről (politikusokról, művészekről, köznépről)

Richter Antal és neje, Zichy Ottó, Lukács Sándor, Széchenyi István Győrött, Kossuth Lajos Győrött okt. 19-én, Apponyi Károly gróf, Rónay Jácint, Haynau kivégzettjeinek nevei, Bezerédj Ignác alispán, Dorner Ede megyefőnök, betyárokról (Sobri Jóska, Pap Andor, Rózsa Sándor)

Miről ír: (épületekről, eseményekről, furcsaságokról, sok folklór anyag)

- Szentháromság Közkórházzról, Bárány Fogadóról, Tűztoronyról, Szélkakasról
- Esküvőkről, halálozásokról
- Misékről, árvízzről (1950)
- Szodtfriedt Fanny delejes álmáról
- Adomák, dalok

Kapcsolatai

- Sztankovics János püspök (1838–1848), nagy művészpártoló
- Széchenyi István – díszpolgár
- Görgey Arthur – távcsövet adott neki
- Bisinger József (Győr, 1781-1843) végrendeletének elkészítője
- Liszt Ferenc – 1840 január 16., elhívta híres művészeket, **koncert költségét fedezte** „Brányi Fanni és Vász Lujza egy Schubert-dalt és egy Bellini-áriát énekelt Liszt zongorakíséretével.”
Bevételét az **árvák**, illetve **a győri színház számára ajánlotta fel**. (Honművész)
- Rubinstein Antal (napló bejegyzés: 1847. június 16. „*kikocsikáztunk Ménfőre*”)
- Johann Strauss meghívása
- Noisser Richard – Vaterland szerkesztője „(Noyser (!) József nagykereskedő és Ekker Terézia fia”)
- Vaterland (1844-46) Hazánk (1847-től)
- Kisfaludy Károly – osztálytárs
- Bezerédj Ignác (1783-1862) alispán, Ménfő birtokosa, – a győri színházbiztosító elnöke
- „Peska ügyvéd”
- Dr. Kovács Pál – orvos, homeopátia
- Scharitzer X. Ferenc – kereskedő (anekdoták)

Noiszer (Noisser) Rihárd (Győr, 1813 - Baden 1859)

- „Noyser (!) József **nagykereskedő** és **Ekker Terézia fia**. Győr, 1813. jún. 18., r. kat. **Hírlapíró és szerkesztő Győrben**. Nőtlen.
- 1849 májusától önkéntes parancsőr Richard Guyon honvéd tábornok mellett. E beosztásában júl. (1.)-hadnagy a 8. Koburg huszárezred állományában.
- **A fegyverletételkor emigrál**, 1849 decemberében és 1850 januárjában főhadnagy a sumlai menekülttáborban. 1852. hazatér, majd 1854. Horvátországba távozik. † Baden bei Wien, 1859. júl.”

(Forrás: Szinnyei: Magyar írók IX. 1084-1085., Borovszky: Győr vm. 197., Hajnal István I. 680., Waldapfel Eszter II. 173., IV. 89., 133., MOL: Hm. Ált. 1849. 24482., HL: 1848/49 52/ a /372/ a., Uo.: Rendőri megfigy. 68/131., Szül. akv.: MOL A 1739.)

Forrás: [Bona Gábor: Az 1848/49-es szabadságharc tisztikara. Hadnagyok és főhadnagyok az 1848/49. évi szabadságharcban](https://www.arcanum.com/sk/online-kiadvanyok/Bona-bona-tabornokok-torzstisztek-1/hadnagyok-es-fohadnagyok-az-184849-evi-szabadsagharcban-2/n-153B/noiszer-noisser-rihard-1621/)
<https://www.arcanum.com/sk/online-kiadvanyok/Bona-bona-tabornokok-torzstisztek-1/hadnagyok-es-fohadnagyok-az-184849-evi-szabadsagharcban-2/n-153B/noiszer-noisser-rihard-1621/>

1859. június 6.165 éve

„Badenben halt meg Noisser Richard újságíró, lapszerkesztő. Győrben született 1813. június 18-án. A német ajkú **fűszerkereskedő 1844 januárjában indította útjára Győrben a Das Vaterland című német nyelvű lapot**. Szerkesztésében **hetente háromszor jelent meg**, hazai és külföldi kereskedelmi tudósításokat, verseket, novellákat, drámákat közölt. A német nyelvű újság helyett magyar nyelvű újságot sürgetett a győri liberális ifjúság, amely **dr. Kovács Pál szerkesztésében Hazánk címen jelent meg 1847 januárjában**, kiadója továbbra is Noisser Richard maradt. A szabadságharc után Ausztriába költözött.”

Forrás: Horváth József: [Érdekességek a régi győri újságok és folyóiratok történetéből – 3. rész: 1848 kisebb helyi időszaki kiadványairól](https://gyorikonyvtar.blogspot.com/2014/09/erdekessegek-regi-gyori-ujzagok-es.html)
<https://gyorikonyvtar.blogspot.com/2014/09/erdekessegek-regi-gyori-ujzagok-es.html>

Forrás: Vármegyei évfordulónaptár. 2024. <https://www.gyorikonyvtar.hu/internetes-szolgaltatasok/adatbazisaink/megyei-evfordulonaptar?mit=e6>

Fruhmann Antal (Győr, 1801. – Győr, 1873. május 9.) építész, rajztanár

Bécsben folytatta építészeti tanulmányait, 1835–1836 táján tért vissza Győrbe. Eleinte **rajztanításból** tartotta fenn magát, alkalmi építészeti feladatokat vállalt. 1839-től haláláig a **Révai Miklós által alapított Győri Királyi Nemzeti Főbb Rajziskola rajztanára**, családjával a rajziskolában lakott. Oktatott a Moisser Teréz-féle magániskolában, a belvárosi és az újvárosi elemi iskolában, valamint a Holdházy-féle magánelemiben.

Számos győri épület tervezése, felújítása fűződik nevéhez, így az **újvárosi plébániatemplom**, a **Bisinger-féle temetőkápolna**, a **tűztorony restaurálása**, a **színház** és a **Széchenyi tér 2.** számú, róla elnevezett lakóház homlokzatának kialakítása. 1840-ben megnyerte a veszprémi megyeháza-tervpályázatot. A **balatonfüredi kerek templomot** is ő tervezte.”

(In: [Hársfai István](#) - 2021.02.15. Győr750 – Fruhmann Antal <https://gyorihirek.hu/gyor750-fruhmann-antal/>)

Színház neve	építés éve	Megjegyzés
Győr	tervező (befogadóképeség)	
Nyári színpark (I)	1768	Építető: Berner, Felix. Rába szigetén állt. 1784-ben bontották le
Nyári színpark (II)	1784 (600) Fruhmann Antal tervei al., Ecker János vezetésével	Építető: Schlossleuthner György. A régi helyén épült fel
Győr-szigeti színház (nyári színpark)	1798	Építető: Reinpacher, Josef kávéháztulajdonos. 1927-ig állt fenn

Forrás: <https://www.theatre-architecture.eu/hu/idek.html> Vidék / Színházépítészet Közép-Európában

„1833-ban Ecker János kezdeményezésére felújították. 1839-re készült el Fruhmann Antal tervei alapján a klasszicista épület, mely hajlékot adott a német, majd a magyar színészeknek több mint 135 éven át, 1934-ig, a színház lebontásáig. Ma I. világháborús hősi emlékmű áll a helyén, melyet 1938-ban avatott fel **Albrecht** királyi herceg.”

Forrás: <https://gyorikonnyvtar.blogspot.com/2014/08/helytorteneti-kalandozasok-7.html> Helytörténeti kalandozások 7.

Győr első kőszínháza 2014. aug. 28.

Folklór anyag

- **Kincs monda**

19. század elején, **1809-ben több ökrösszekér teli rakománnyal** érkezett a villához, vissza üresen mentek. **Payer Tádé herzenburgi apát** - anyai részről nagybátyja - az apátság kincseit egyik pinceág végébe ásatta el. Az Apát hálából két gyémántköves gyűrűt, hat gobelin-féle tapétát ajándékozott (kettőt átfestett).

- Kismegyeri csata idejében **francia tisztek** voltak a pincében, itt hagytak agyútalp részt (lafetta) II. vh.-ig. (Rómer Floris múzeumban)

- **Tüzes bor**

Van olyan bora, amelytől hamarabb berúgtak- „ménfői tüzes”- vincellérek ismerték

- **Csézával idegenek jöttek**

- **Fehér lovas**

40 évvel halála után látták, amint fehér lovon szőlőjét körül lovagolta

- **Félelmetes „vörös disznó”**

Pincéjében tartotta, nem mertek bemenni

- **Furcsa állatai voltak**

Mókus fütttyentésre vállára ugrott, kígyójával húsította magát, Bauntz nevezetű fekete kandúr macskáját megették a Jellasics katonái (nem monda, tény!)

Ecker jelleme avagy a „titokzatos öreg úr”

- **Vagyonos**
- **Vallásos**, hívő katolikus
- **Templomépítő**, újvárosi templom gondnoka
- **Igazmondó** (féltek tőle)
- **Kritikus**
- **Színházi cenzor** (1851)
- **Szorgalmas**

„Szorgalom, vállalkozó szellem, becsület, szókimondás, egyenesség”. (LF.,39.)

- **Hazafi, hűséges**

„Apponyi Károly gróf, osztrák generális árulkodásra akarta bírni”- 1849 (LF.)

Sáncot ásott – okt. 30-án

Ajándékozott a honvédségnek: egy duplacsövű puskát, 1 musketát, 1 pisztolyt, 3 kardot, angol távcsövet (40 forintért vette)

- **Tudásszomj jellemezte** (olvasott, tanult)
- **Sokoldalú**

Meteorológus, teleszkópjával Marsot vizsgálta, gyönyörködött a napfelkeltében

Szócsöve volt vörösrézből, vendégeket hívta ebédelni vele

Borász (ménfői tüzes bor, ürmös bor), borszakértő

Író: művek: Hamlet

- **Zenélt, zeneszerető, zenebarát** (1847 júniusában- Rubinstein Antal zongoraművész, Eduárd Heindl fuvolaművész), Utazott operába (Pest, Bécs)
- **Művészettámogató, színházpártoló**
- „*Furcsa öreg úr*” - reformkor haladó polgára
- **Szerették a ménfőiek**

Ecker jelleme avagy a „titokzatos öreg úr”

- **Népszerű**

1829-ben a Külső Tanács szónoknak (tribunusnak) választotta meg

- **Kiváló szónok**

- **Jó diplomata**

Pesten behajtatta a kártérítést a rekvizícióért

- **Szerény**

Polgármesterjelölt – tiltakozott ellene

- **Emberbarát, vendégszerető**

Vadász- szanyi nyúl vadászatok

„Kölcsönt adó”

Színészek, zenészek vendégül látása pl.: (Ernst hegedűművész (1836), Liszt Ferenc (1840), Strauss János (1841)

- **Állatszerető**

- nagy kígyó, mókus, kanári, macskát tartott (Bauntz kandúr macskája- megették Jellasics katonái)

- **Leleményes**

Tükör győri háza előtt

- **Bohém**

Pipázott, csibukja volt

- **Gyűjtő**

Gyűjtötte a partitúrákat, zeneműveket

(Karvassy Kálmán (Karpl) ügyvédnek ajándékozta 1849. aug. 30-án)

Gyűjtötte a sajtótermékeket

Autogramgyűjtő (Rubinstein zenei kompozíciója)

- **Hangszereken játszott**

Csellózott, „*lyrának* „ nevezett hangszere volt, 81 cm magas, 6 húros hangszer, nápolyi készítmény (LF.,44. Kuncz Elemér tulajdonában)

- **Pedáns pontosság, mértékletesség**

Nagy mulatozások ellenére 10-kor lefeküdt

- **Önfeláldozó**

1842. szeptember 15-én Blitzner kisasszonyt megmentette (Gusztav Adolf című darab) kezével oltott el a égő ruháját

Kolerabetegeket ápolt

Csellózott, „lyrának„ nevezett hangszere volt, 81 cm magas, 6 húros hangszer, nàpolyi készítmény” (LF,44. Kuncz Elemér tulajdonában)

A képen első sorban Dr. Kuncz Jenő (1864-1940) alispán:1919-1926, „1914 farsangján” kézírás a kép hátlapján

Interjúk az Ecker villáról (2025)

- Koller Győzőné, szül.: Pintér Erzsébet, Ménfő, „Kuncz-ház”, 1934. márc. 13.

„Nagymamáék vincellérek voltak, ott laktak a vincellér házban. Édesapám Pintér András 1977-ben halt meg, 1956-ig laktunk ott. Mi ott születtünk a Kuncz házban öten testvérek a ménfői bábánál...”

- Koller Miklós, szül: Győr, 1966. január 28.

- Kovács Lajosné szül.: Horváth Irma, Győr, 1936. aug. 30.

„1989-91 között gombásztunk ott.”

- Kovács Csaba József, szül.: Győr, 1964. 02. 2.

Écker-Kunczház MÉNFÖN
kb. 1944-ben

Személyek: Pinter András vicellér
családja

Kunczfalusy Jenő

Ménfői Ecker- villa, Kuncz - villa

„Ez a szőlő volt az ő tusculuma és buen retiója” (Lám Frigyes 1928, 143.)

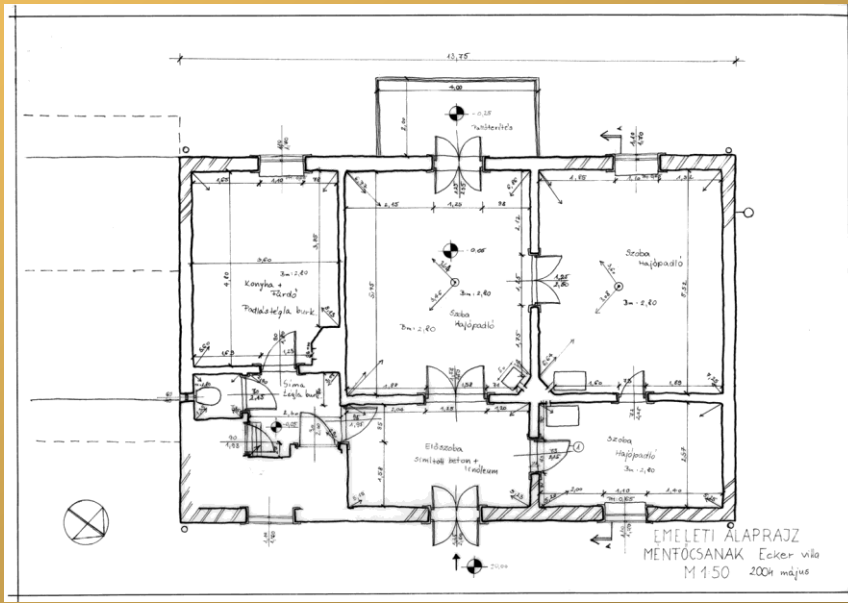
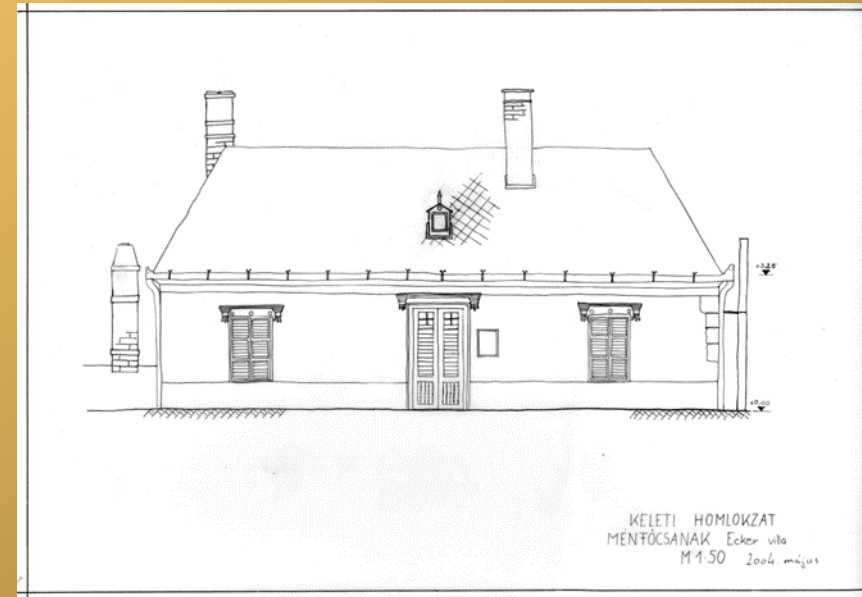
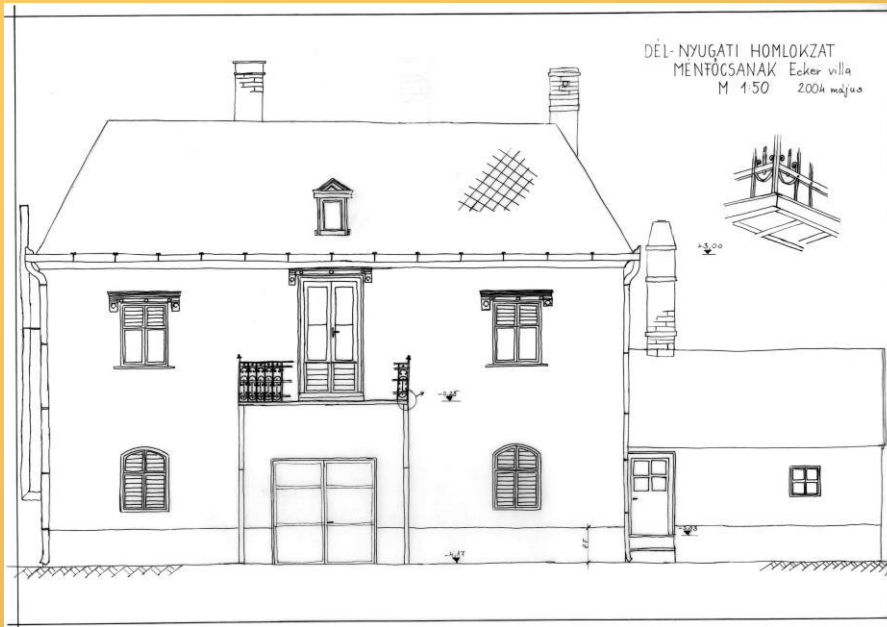
békés, elvonult életre való hely, menedék a világ zajától távol

- Józsa Anna: A ménfőcsanakai Ecker-villa. A polgári életforma megjelenése falusi környezetben. 105-123. In: Bereczki Ibolya - Cseri Miklós (szerk.): Ház és ember, A Szabadtéri Néprajzi Múzeum évkönyve 22. Szentendre, 2010. Szabadtéri Néprajzi Múzeum <https://drive.google.com/file/d/14BmlcobtEf6twgsjQ3rjJ3LCI1UJBIFl/view?usp=drivesdk>
- Szabady János: A ménfői Ecker-pince titkai. 16-20. In: Mozaikok Ménfőcsanak történetéből. Válogatott helytörténeti cikkek és tanulmányok. A Hegyalja c. ménfőcsanaki újságban megjelent írások. Ménfőcsanakért Baráti Kör, Győr, 2020.

Ménfői villa

2004 május felmérés (Kottmayer Tibor és építész hallgatói által 2004. április 6-9.)

Dél-nyugati homlokzat

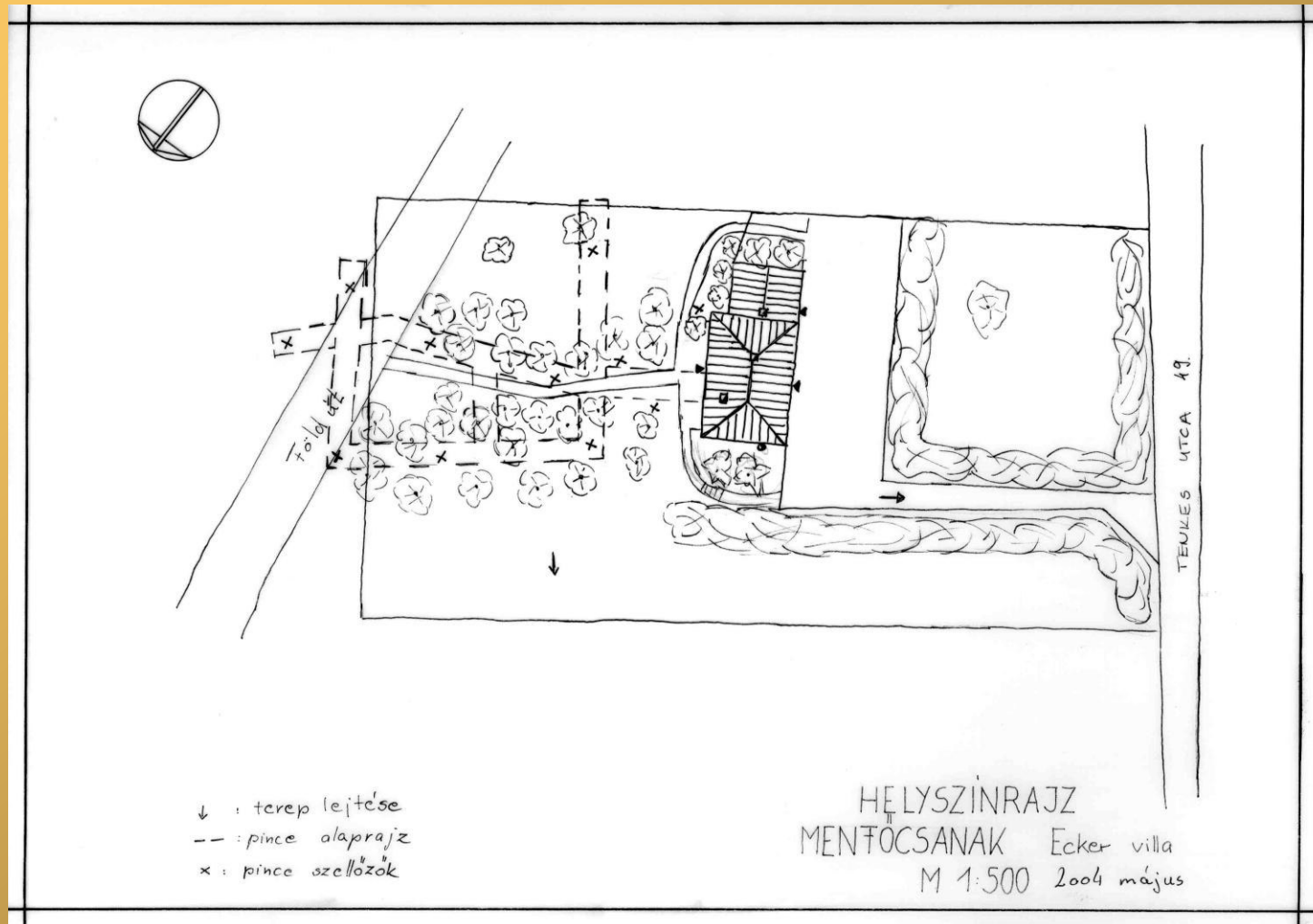
Keleti homlokzat

Ménfői villa (Győr-Ménfőcsanak, Tenkes utca 49.)

- Világosvár dombvonulat nyugati oldalán 1798-1802 között épült
- Idős Ecker János építtette ménfői szőlőhegyen a nyaralót, alatta téglapince **EJ** monogrammal, bálványprés alsó szinten
- 1846-ban írt levele szerint 1802-ben épült, és tatarozásra szorul a tető
- „1987-ben város (Városszépítő Egyesület) megakarta vásárolni.” (SZJ.)

Ménfői villa – pince

(nyaraló- pince alaprajza 1824-es **parképítési terv** alapján)

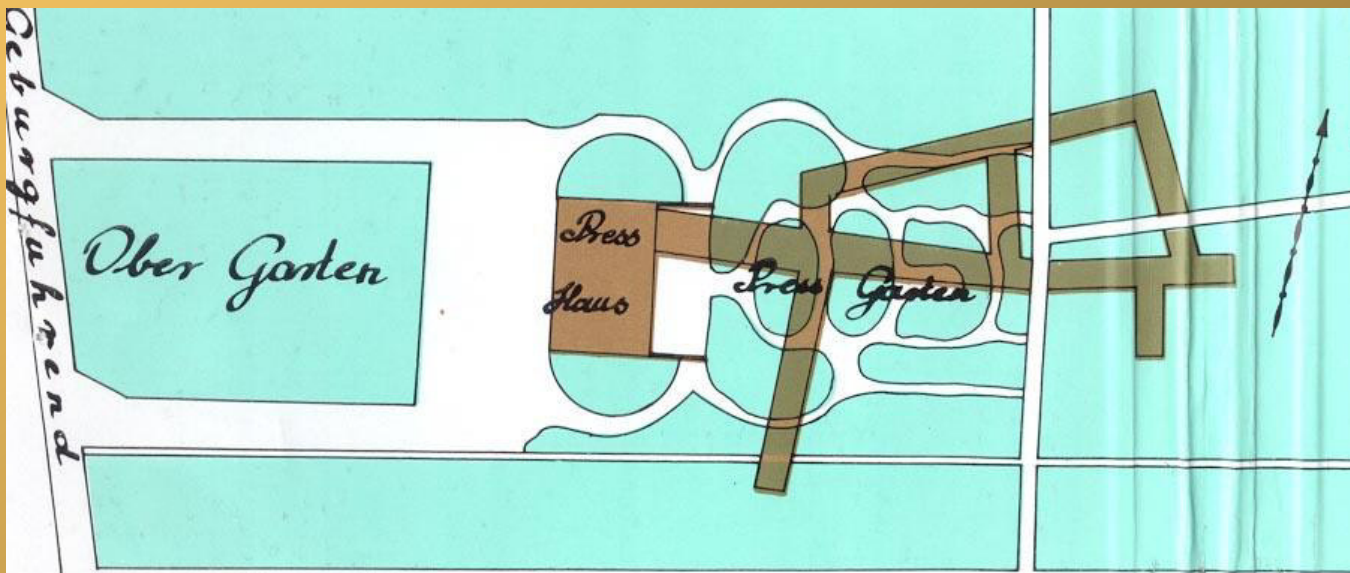
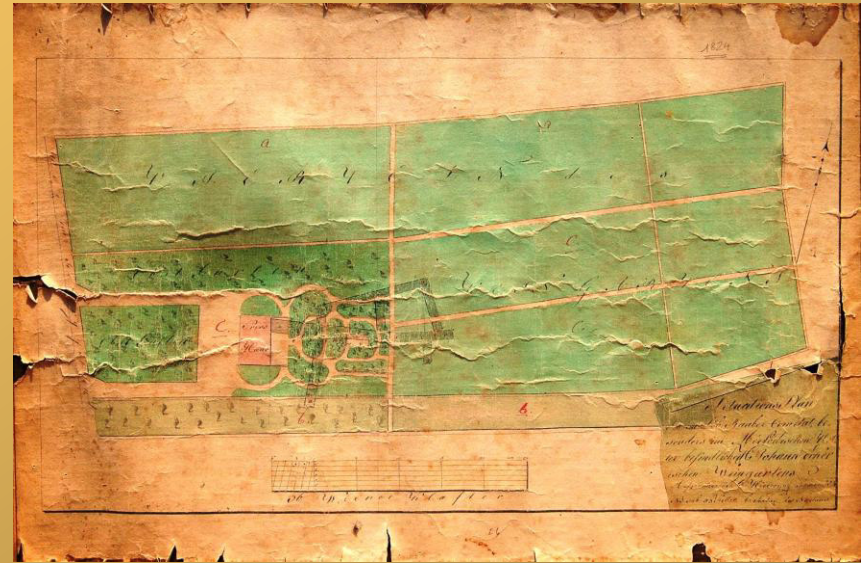
- Szőlőbirtok Ménfő Csanakhegy határáig, Világosvár hegyvonulatáig terjedt

- **Park terült el, három oldalról fás terület**

(parkban szobor hallal egy női alakszobor?)

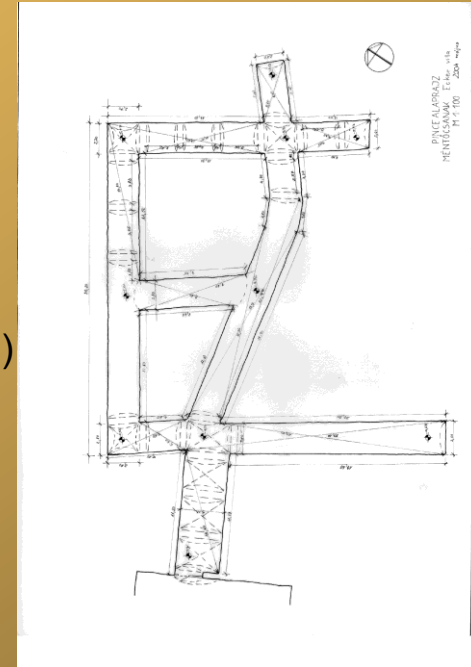
Kik jártak itt?

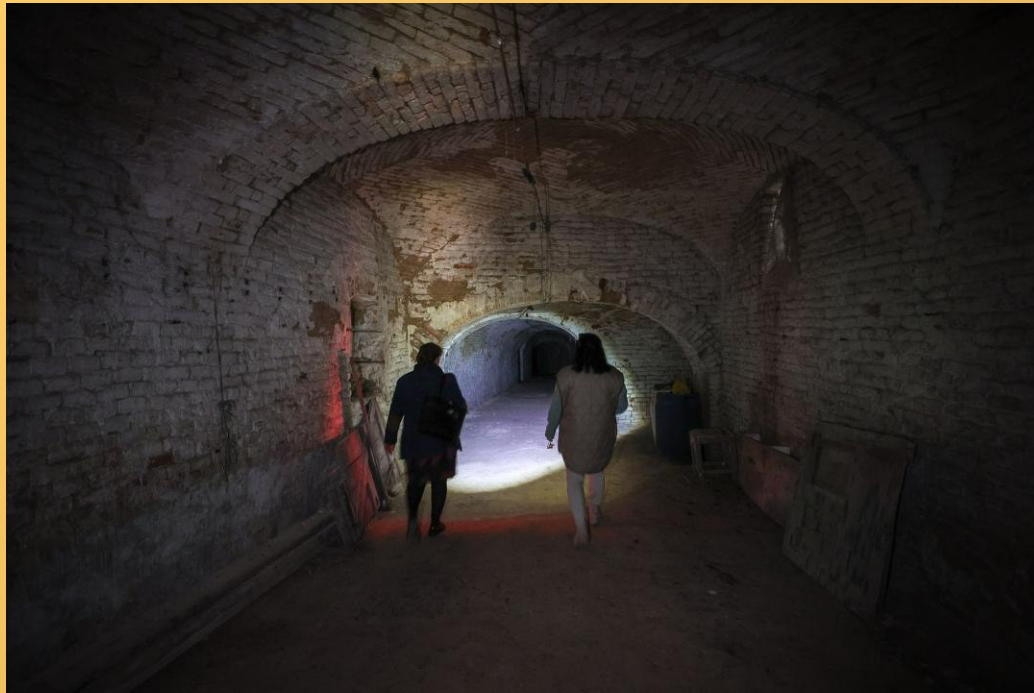
- **1809. június 13-án János főherceg hadai**
- **Június 13-14 között itt táboroztak Colbert és Montbrun csapatai** - kismegyeri csatába vonultak
- **Schaeffer Jakabnének (Ecker Magdolna)** jutott a ménfői szőlő
- 20. században Kuncz családé

Ménfői villa (pince)

- **Ménfő legnagyobb pincéje**
- Bort itt tárolta, készítette, ürmös bor, „ménfői tüzes bor”
„Kispincéjében üst, itt főzték a tüzest, magasabb cukortartalmú, sűrítmény.”
„Vermut- ürmös bor”
„1848 október - hat taliga bort szállíttatott Győrbe és 85 akó mustot és néhány akó vermutot Ménfőről.”
„1846-ban 299 Ft kiadása, vincellér Turi Sándor évi bére 15 Ft” (SZJ.)
- Nagy társasági élet folyt (vadászlakomák, billiárd szoba, kockázás, mulatozás) pezsgő
- Győri Kisfaludy Kör tagjai szívesen voltak a villában

- **II. vh. – légópince**

„A faluban egyetlen bombabiztos óvóhely volt, a Kuncz alispán borospincéje. Ide zsúfolódott össze a fél falu. Minket, gyerekeket is felküldtek a szüleink...”
(Galgóczi Erzsébet In: Galgóczi Károlyné 2010: 15.)

- A pince bevezető járat 11 méter hosszú, 4 méter széles. A járatok kereszteződésében hevederes, csehsüveg boltozatokat alakítottak ki. Bal oldali járat padlószintje 40 cm-rel lejjebb fekszik a bejárat padlószintjéhez viszonyítva. Egyenesen tovább haladva egy közel 20 méter hosszú, dongaboltozattal fedett járatot találunk. A földszinti lépcsőházból nyílik az ún. szárpince, amely szervesen nem kapcsolódik a főjáratokhoz, de boltozatának kialakítása
- A pincéhez **11 szellőzőnyílás tartozik**, mely a bor tárolása és a talajpára miatt. (Fotó: Csapó Balázs)

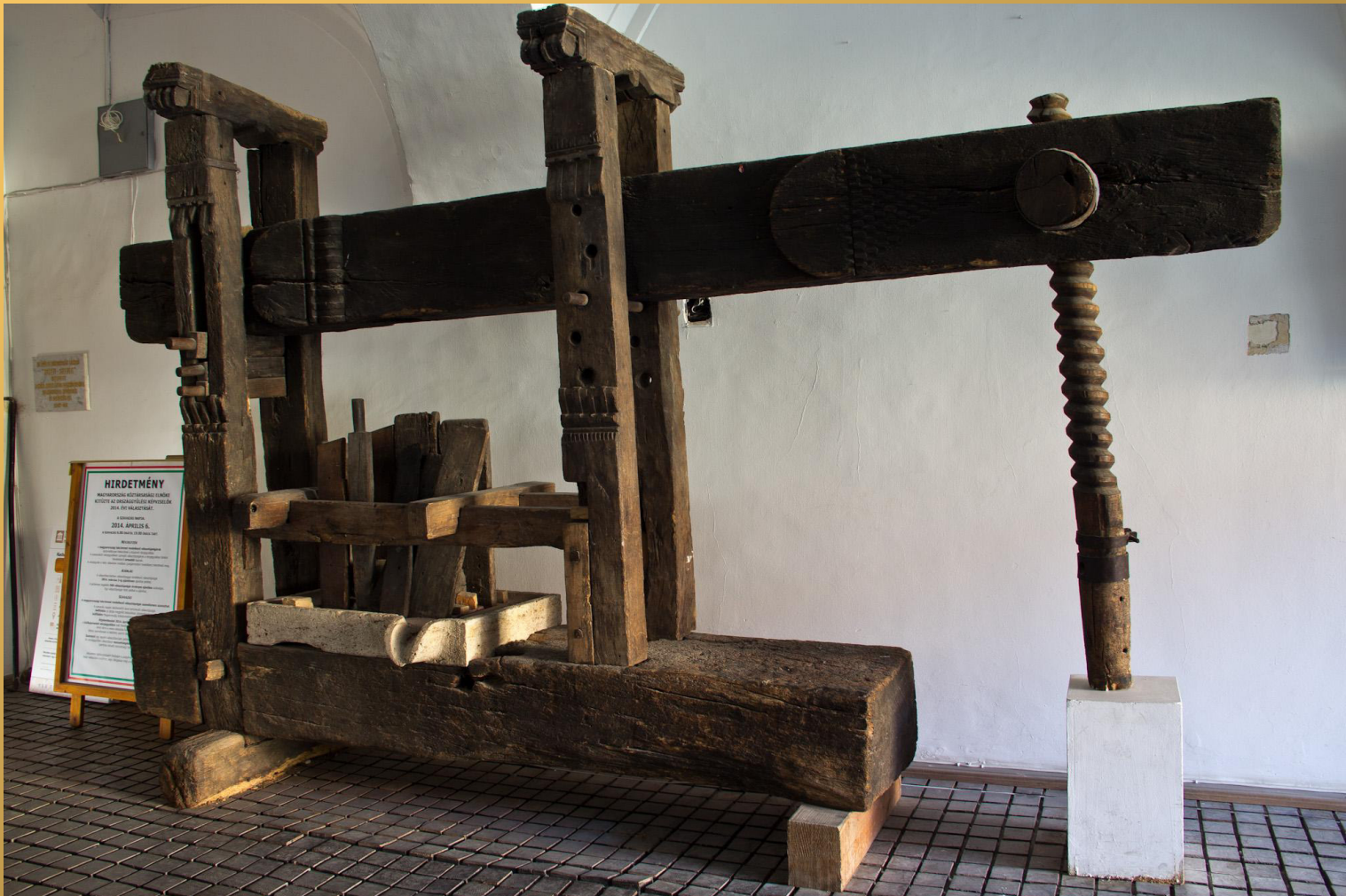
Ecker-villa berendezése

Fa bálványprés (Rómer Flóris Múzeum)

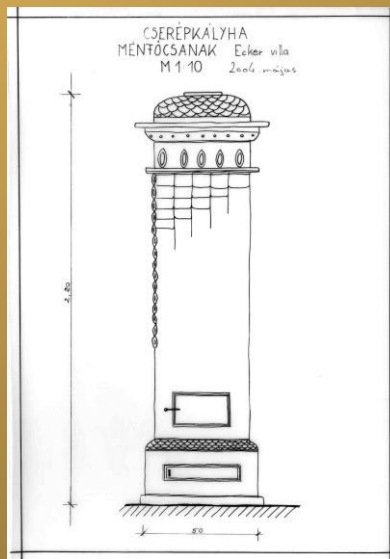
(Ecker prés - Ltsz. N.84.33.1 - 6. – 1983-ban Melkovics Lászlónétól vette a múzeum több részletben 500 Ft-ért.)

Díszítése barokkos faragásokat mutat, prés a 18. századi, feltehetően környékbeli gyártású.

„Pince előterében a bejárattal szemben állt. Melkovits levitette házába a TSZ idejében.” (PE.)

Ecker-villa berendezése (kályha)

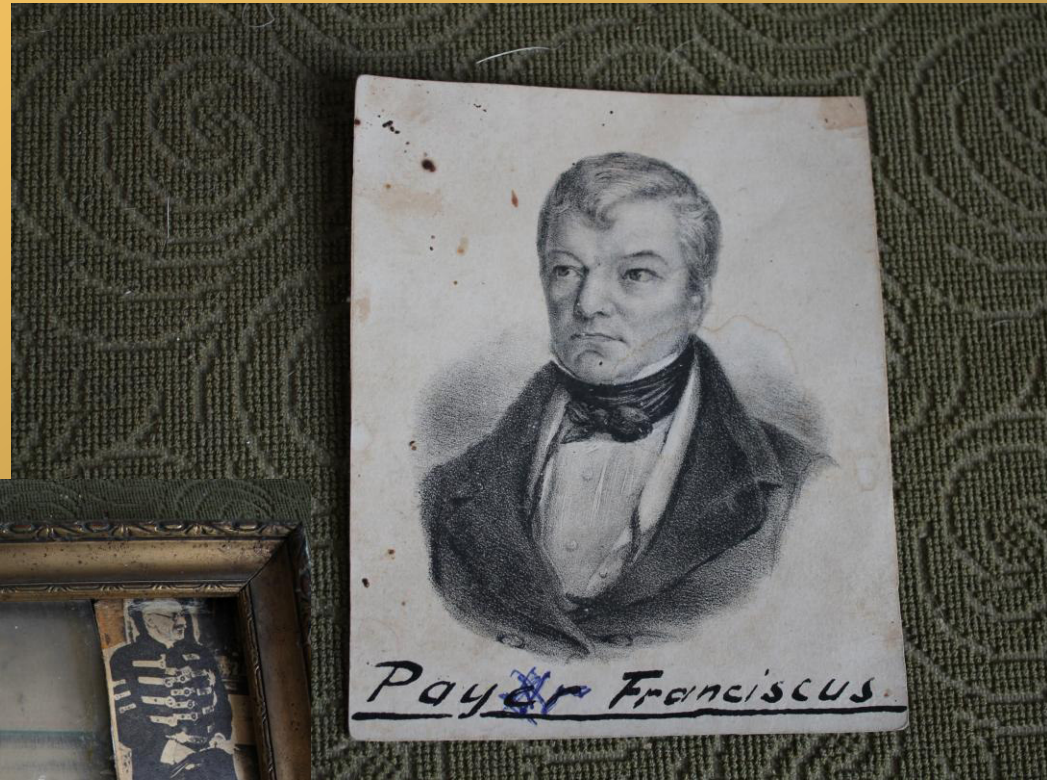

Ecker villa berendezése (képek)

Ecker villa berendezése (képek)

- Kuncz Jenő feleségével

Ecker villa berendezése

„Furcsa eszközökkel rendelkező Öregúr” (SZJ.)

- Tenkes út (Felső út) - Tenkes csillár (Fotó: Csapó Balázs, LZS)
- Tintatartó (Rómer Flóris Múzeum)

(Ecker János porcelán tintatartója - Ltsz. 54.107.1.1.-3. Kuncz Jenőné ajándéka Czigány Béla kutatócédulája alapján)

- Távcső

(Bezerédj alispánnal, Noisser Richarddal sokoróaljai vidéket nézte, kb. 1,5 km)

- Vörösrézcső (Kiáltó-hegy és Világosvár-hegy)
- Karcsú lábú íróasztal
- Fajansz bili (Kulcsár Béla gyűjteményében)
- Pohár (melyből Liszt Ferenc ivott)

Ecker villa berendezései, tárgyai

Katonasapkák, cylinder

- „Babmérő”
- Cylinder

Rómer Flóris Múzeum (Arcképek)

„Kunczfalussy Jenő, Ménfő ajándéka. Ecker János győri polgár édesapjának arcképe. Olaj, erősen sérült.” 1948.

(Ltsz. C.65.83.1. Szőke Béla igazgató beszerzési naplója)

1948					
377	1948. XII. 22.	A soproni városi múzeum ajánd.	Launinger: A Soproni városi múzeum kértéppályázata.	1	F
378	-"-	Kunczfalussy Jenő, Ménfő ajándéka.	Ecker János győri polgár édesapjának arcképe. Olaj, erősen sérült.	1	B
379	-"-	-"-	Ecker János édesanyjának arcképe. Olaj, erősen sérült.	1	B
380	-"-	A győri dr. Kovács Pál Árkádjának ajándéka.	Dr. Kovács Pál tiszteletbeli arcképe.	1	B
381	-"-	Városi Közkönyvtár, Győr ajánd.	Olaj.	1	I
382	-"-	-"-	Prenner Adam: I. Ferenc József fiatal kori arcképe. Olaj kén. 1850.	1	
383	-"-	-"-	Mányai: Tisza J. gr. arcképe. Benesur utca. Olaj.	1	

Rómer Flóris Múzeum (Arckép)

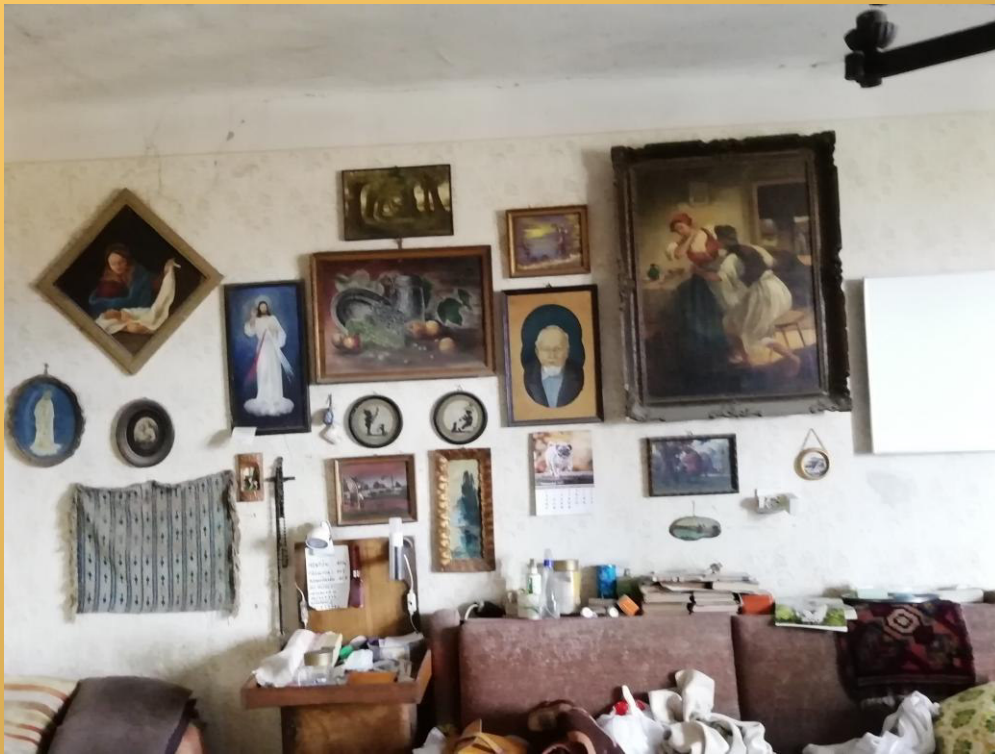
„Kunczfalussy Jenő, Ménfő ajándéka, 379. 1948. XII. 22. „Ecker János édesanyjának arcképe. Olaj, erősen sérült.” (Ltsz.K.55.134.1. Szőke Béla igazgató beszerzési naplója)

Ecker villa-berendezése (festmények, szobrok)

Ecker- villa berendezése

Ecker-villa berendezése (festmények)

Ecker János tréfás festménye erkélyes szobában mennyezeten:
„Jupiter sason száguld aransujtásos csíkos magyar nadrágban, sárga csizmában, szájában
makrapipa és serpenyős pisztolyokból lövi ki villámaint.” (LF.)

Tulajdonosok

Kovács László Ferenc „Payerek rokonok” és
Kovács L. Ferencné, szül: Lanczendorfer Irén 1961-óta
Országos jelentőségű műemlék 1983-óta

„A 168 Óra 2004. március 4-i cikke szerint Gobbi két idős kutyáját szétválasztotta: az egyik Galgóczi falujába, Ménfőcsanakra került, a másik a lakásban maradt, de az ebek a sintértelepet is megjárták, ahonnan közfelháborodás szabadította ki őket. Végül Lanczendorfer Irén gondozta őket.”

Pajtás géppel 1970– es évek eleje

Emlékhely lehetne

Áll még az Ecker-villa Ménfőn

Ecker János 1788-ban Győrött született, itt járt iskolába, iskolatársa volt Kisfaludy Károly. Lám Frigyes „Egy győri polgár a reformkorszakban” című tanulmányában írja, hogy magyarul, németül és latinul egyaránt kitűnően társalgott. Szerette az irodalmat, talán még jobban a természettudományokat. Nagy barátja volt színháznak és zenének. Győr városának színházügyi megbízottjaként ő hozta létre 1833-ban a Győri Színházi Szépítő Egyesületet, amely társadalmi összefogással korszerűsítette az 1798-ban a Rába szigetén épült színházat, úgy, hogy a munkálatok a városnak egy fillérébe sem kerültek. Vaskereskedő volt és a város első szénkereskedője, Győr szociális és egészségügyi törekvéseinek igaz pártolója. Javaslatára választotta Széchenyi Istvánt Győr díszpolgárává a tanács.

Ecker János rendszeresen naplót vezetett a győri eseményekről, hű tükröként a város életének és forrásaként a reformkor kutatóinak. A naplókat Dorper Ede megvefőnök elkoboztatta és hihetetlen nagy kárt okozva néhány kötet kivételével elégettette.

A megmaradt napló egyes részeit a Kisfaludy Károly Megyei Könyvtár Füzetjei sorozatában — dr. Bay Ferenc remek fordításában, Perneszy Gyula gondozásában — adták közre.

Történelmi tény, ahogyan dr. Bay Ferencől tudjuk, hogy Liszt Ferenc 1840. január 16-án nagy sikerű koncertet adott Győrött. A koncert után vacsorára volt hivatalos a győri püspökhöz. Liszt Ferenc a hangverseny után betért néhány szóra Ecker Jánosnak a Bécsi utcában (ma a Kazinczy és Czuczor Gergely utca sarkán) lévő házába. A házban szép hölgyek is tartózkodtak. „A hangok nagy tanára, a női nem nagy hódítója is volt egyúttal — írja Bay Ferenc — na meg Ecker János messze földön híres ménfői borai is megtették a maguk hatását. Szó ami szó, Liszt Ferenc a tüzes szemekből és a tüzes boroktól bágyadt el úgy, hogy semmi kedve sem kerekedett a cserére: meghitt társaságát nem hagyta el a püspök fényes vigalmáért”.

Valóban! Ecker János tüzes ménfői borai... Lehetőség, hogy ezek a ménfői borok adták az ötletet arra, hogy a Széchenyi István Városi Művelődési Központ honismereti klubjának egyik tevékenység lokálpatrióta tagja, Szabady János elindult kutatóútra, amelynek eredményeként megírta és a klub nemrégiben megjelent Helytörténeti tanulmányok kötetében meg is jelentette érdekes és izgalmas tanulmányát, amelynek címe: *Adatok a reformkorszak haladó győri polgára, Ecker János ménfői kapcsolatairól.*

Szabady János tanulmányából tudjuk, hogy Ménfőn, a szőlőhegyen 1802-ben már állt Ecker János édesapja által építtetett nyaraló, alatta a hatalmas pince. Ménfőn táboroztak 1809. június 13-án János főherceg hadai, majd június 13. és 14. között Colbert és Montbrun csapatai, később a kismegyeri csatára. Az Ecker villában és a pincében is garázdálkodtak a megszálló franciák, nem is sejtte azt, hogy milyen nemes kincsek közelebe jutottak. Ecker János anyai nagybátyja, Payer Tádé hercegenburgi apát a franciák elől menekülve az Ecker pincébe rejtette el az apátság kincseit, amelyeket Ecker János fellelőztetett be. A francia veszedelem múltával az apát unokaöccsének, Ecker Jánosnak adományozott két gyémántkőves gyűrűt és hat, a hercegenburgi apátság refektóriumából való régi gobelin tapétát. A tapéták közül kettőt átfestettek, amelyek hosszú ideig ott díszlegtek a ménfői nyári villa erkélyes szobájában. Ugyanebben a szobában Ecker János által festett tréfás festmény is állt — napjainkban többször átmeselve — amelynél Jupiter sason száguld aranyűjtásos csikós magyar nadrágban, sárga csizmában, szájában makrapipa...

Ahogyan az ímént említettem, Szabady János is leírja, hogy Ecker nagy zenebarát volt, maga is csellózott. A zene által barátkoztak össze az akkori győri püspökkel, Sztankovics Jánossal, aki ugyancsak nagy művészbárát volt. Ő csalta Győrbe korának híres muzikusait, Liszt Ferencet, Johann Straust, Anton Rubinstein. Az Ecker napló 1847. június 16-i bejegyzésében olvashatjuk, hogy „Déltűn Heidl, Rubinstein, dr. Stanzl, Weil, Timár Károly, Peska

ügyvéd és én kikocsiztunk Ménfőre. Ott is vacsoráztunk.” Nem tévedés, Eduárd Heidl bajor fuvarlaművész és Anton Rubinstein a világhíres zongoraművész voltak Ecker vendégei...

Ecker János vendégei örültek, ha meghívást nyertek a ménfői villába, ahol a préházban hatalmas prés állt, amelyet a közelmúltban bontottak el és lassan, de biztosan megy tönkre. Ecker és vendégei, ha este nem jöttek vissza Győrbe, a házigazda tíz óra körül elhagyta társaságát, szobájában írta naplóját, teleszkópjával a Marsot vizsgálta. Hajnalban pedig már villájának udvarán nézte a napfelkeltét, amelynek csodálattára hozzá közelálló vendégeit és családtagjait is sokszor megrívtatta.

Szabady János tanulmánya megírása előtti beszélgetett ménfőiekkel, akiknek rokonaiak még ismerték Eckert. Szerették a ménfőieket, de ahogyan Szabady írja, „furcsa eszközökkel rendelkező őregúr” a ménfőiek számára titokzatos volt a hatalmas pincéje, közülük kevesen jutottak be oda, talán ezért is keletkezett monda a pincével és Ecker Jánossal kapcsolatban. Ugyancsak ebből a tanulmányból tudjuk, hogy 1824-ből fennmaradt a ménfői Ecker nyaraló és a pince alaprajza, de megtalálták a szőlőbirtokról készült rajzokat is. A nyaralót három oldalról utak és fák vették körül. A pince felett szép park terült el, fákkal, bokrokkal. A szőlő pedig Ménfő és Csanakhegy határáig, a Világosvár hegyvonulatáig terjedt. Ecker János 1852. október 4-én halt meg és Győrött a karmelita kriptájában alusza örök álmát.

Szabady János tudomása szerint a ménfői házban sokáig őrizték az Ecker hagyatékot. A közelmúltig ott állt karszló lábú íróasztala, falon Ecker János és szőlőképe, valamint korabeli festők alkotásai. Mindezek napjainkban is az Ecker-lezármazottak birtokában vannak. A ménfői ház ugyanakkor eredeti állapotában, de felújításra szorult. Áll. Győr-Ménfőcsanak új lakótelepén utcát neveztek el róla, de már kevesen tudják, ki is volt Ecker János.

Ménfő Csanakkal egyesülve ma már Győrhez tartozik. Úgy gondolom, megérdemelné a híres győri polgár, hogy 180 éves világlátá, a nagyszoba freskói, az erkély eredeti vasrácsait helyrehozva emlékhellyé alakítsanak át...

Imre Béla

FOTO: BERTLEFF ANDRÁS

KÉTSZÁZ ÉVES: Semmi olyat nem lehet a villa köré építeni, ami a műemléki épület épségét, környezetét és látványát sértene.

Az Ecker-villa sértetlen marad

Ek legendás Ecker-villa sorsáért aggódik Ménfőcsanakon száz emlékeztelt ember. Attól tartanak, hogy az országosan védett, kétszáz éves műemlék épület esetleg az új rendezési terv áldozatául eshet.

Száz ménfőcsanaki polgár aggodalmából tavaly decemberben város- és környezetvédelmi társaság alakult. Egyik céljuk, hogy a településrészt kétszáz éves műemlékért, az Ecker-villát és a hozzá tartozó különleges pincét megmentsék a jövőnek.

Határozott tiltakozást váltott ki a Világosvár-domb fejlesztési terve. Mi ezt úgy értelmeztük, hogy környezetével együtt elűnné egy országosan védett műemlék Ménfőcsanakról. Ez a rendezési koncepció nem arról győz meg bennünket, hogy meg akarják őrizni a falusi építkezési hagyományokat, hogy meg akarják védeni a zöldterületek nagyságát – nyilatkozta érdeklődésünkre Körmenyéné Lakatos Mária.

„Az szeretnénk, ha megmaradna az épített műemlékeink, és erősödne az a borvidéki jelleg, amelyben Ménfőfőnek, Csanaknak a múlt században, mediterrán mikroklímája miatt fontos szerepe volt.”

KÖRMEYENYÉNÉ LAKATOS MÁRIA

tási határáig (Kömlődvölgyi utca) hosszabbítsák meg, és azt csak családi házzal, illetve villákkal lehessen beépíteni. Körmenyéné Lakatos Mária szerint ez a kérelmet a tervek készítésekor figyelmen kívül hagyták, viszont a Tenkes és Öreg utcák közé egy újabb utca megnyitását rajzolták be.

A városvédők Ecker-villával kapcsolatos aggodalmáról megkérdeztük a rendezési terv felvétel tervezőjét is. Németh László elmondta: a magántulajdonban lévő épület, a hozzá tartozó pince és a telek is országosan védett műemlék, így bontása szóba sem jöhet.

„Úgy kell megoldani a környék beépítését, hogy az Ecker-villa tájképi dominanciája semmiképpen ne csorbuljon. Megjegyzem: a pincerendszer kicsit túllóg a védett telken, ezért az egyeztetési folyamat részeként jelenleg olyan telekalakításon dolgozunk, amely a szomszédos, ozsrtatlan közös tulajdonban lévő ingatlan egy részét a műemlék telkéhez csatolja. Ezután dolgozzuk ki azokat a részletes szabályokat, amelyek a műemlék mellő környezetét biztosítják. A tulajdonosok egy része által készített telekalakítási javaslat egyébként nem az új terv része; még az előző rendezési terv az alapja – tette hozzá a tervező.

A Kisalföld érdeklődésére Figler András, a Kulturális és Örökségvédelmi Hivatal regionális irodavezetője is megerősítette: az Ecker-villa marad, vagyis semmi olyat nem lehet köré építeni, ami a műemléki épület „épségét, környezetét és látványát sértene”.

Gulács Csaba

Kutatások, felmérések 2004. április 6-9.

MŰSZAKI LEÍRÁS

A felmérés helye: Győr-Ménfőcsanak, Tenkes u. 49. (Ecker villa)

A felmérés ideje: 2004. ápr. 6. – 2004. ápr. 9.

A felmérés tárgya:

A felmérési terület Győr-Ménfőcsanak délkeleti részén terül el, a 83 sz. főúttól 1,3 km-re. A kérdéses telken egy nagyobb és egy kisebb épület található. A nagyobbikhoz egy közel 110 m hosszúságú, több járatból álló pince is csatlakozik.

A továbbiakban a fent említett objektumok részletes ismertetése következik, mivel ezek képezték felmérésünk tárgyát:

A nagy épület

Tetejét szürke múpala elemekből készült „magyar” fedés borítja. Mind a négy homlokzatra nyílik egy-egy kisebb méretű bádorgozott tetőkibúvó. Az ereszcsontra bádorgból készült, az eresztartó elemeket kovácsoltvasból, egyedi megmunkálással alakították ki. Északnyugati homlokzatához a fal külső síkjától mintegy 50 cm-re egy külső, fémburkolatú, közel 9 m magas kémény csatlakozik, melyhez fűtőberendezés már nem tartozik.

Az épület homlokzatait sárga festéssel vakolták, a 87 cm-es lábazat szürke színű. Észak felé néző sarkán sarokkváderezés nyomai fedezhetők fel. Az ajtók és ablakok felett koronázó ornamentika látható.

A délnyugati homlokzaton találjuk a pinceajtót. A melegen hengerelt acélból készült ajtó feltehetően nem egykorú az épülettel, valószínűleg jóval később készülhetett. Az ugyanezen homlokzaton található ablakok az alsó szinten íves, a felső szinten egyenes záródásúak. Az alsókon zöld zsalugáter található, melyek valószínűleg korábban a felső szinten is lehettek. Itt láthatjuk még az erkélyt is. Az erkély, amelyet két – a falhoz erősített – acéloszlop, valamint azokhoz ferdén csatlakozó acélrúd támaszt alá, egy I-szelvényű acélkeretből áll. Rajta pallóterítés, valamint díszes, kovácsoltvas korlát látható.

A tülös, északi homlokzaton találunk két, szintén zöld zsalugáteres ablakot, valamint itt lelhető fel a lakóterbe vezető bejárati ajtó. Itt a következő helyiségeket találjuk: előszoba, közlekedő, egy kisebb és két

- 1 -

nagyobb szoba, egy többfunkciós (konyha+fürdő) helyiség, valamint a lépcsőház. Burkolatokat tekintve a szobákban hajópadló, a konyha+fürdő helyiségben padlásburkoló téglá, a közlekedőben téglá, az előszobában simított beton és linóleum található. Az ablakok és a belső ajtók mindenütt pallókioskák.

A mai napig használatban lévő szobában, található egy működő, zöldmázás cserépkályha. A két délnyugati szobát rozettadíszes csillár világítja meg. Egyik petróleumos volt, de ma már mindkettő elektromos árammal működik.

A fent említett közlekedőn keresztül vezet az út a padlástérbe, azonban annak felmérésére nem állt rendelkezésünkre a tulajdonos engedélye. Ennél fogva nem állt módunkban a padlásfeljáratról, a tetőtérrel, valamint a tetőszerkezetről pontos információhoz (méretek, szerkezetek) jutni, így azokat a rajzokon sem tüntettük fel. Ugyanilyen okok miatt nem volt lehetséges a bejutás az alsó szint egyes helyiségeibe sem (lépcsőház).

Az épületnek két kéménye van, a négy helyiség találkozásánál lévőnek, minden helyiségből van egy-egy bekötése.

A kis épület

Tetőhéjazata hornyolt cserépfedés, eresztét alulról deszkázattal borítja. Két kisebb (71x71 cm-es) ablaka, valamint egy 195 cm magas, felső részén üvegezással ellátott bejárati ajtaja a délnyugati homlokzatra néz. A bejárati ajtóhoz két lépcsőfok vezet.

Az épületnek csak a külső méreteit állt módunkban feltérképezni, belső terének felderítésére nem kaptunk engedélyt, így pl. belső méretekről, burkolatokról, tetőszerkezetről, épületmagasságról sincs információ. Ebből kifolyólag azok a felmérési dokumentációban nem lelhetők fel.

A pince:

Az alsó szintről a már említett acélajtón keresztül juthatunk be a pincébe. A pince két főjáratból és több mellékjáratból áll. Alaprajzát megtekintve egy „E” és egy „J” betű alakját fedezhetjük fel, ami egykori építőtetőjének, Ecker Jánosnak a monogramját rejti.

Bevezető járatát, mely 11 m hosszú és 4 m széles, három részre tagolja hevederes poroszüveg boltozta. Ezen bevezető szakasz után egy

- 2 -

elágazást találunk, melynek padlószintje 40 cm-rel fekszik alacsonyabban a bejáratához viszonyítva. Jobbra egy közel 20 méter hosszú dongaboltozattal fedett járatot találunk. Egyenesen továbbhaladva az egyik, 28 m hosszúságú, főjáratba juthatunk (ez a fent említett „J” betű szára), balra pedig egy meglehetősen erőteljes lejtésű, 6 méter hosszú járat vezet a másik, 30 m-es főjáratba (ez képezi a már említett „E” betű szárát, melynek kezdőpontja 195, végpontja 230 cm-rel található a bejárati szint alatt).

A „J” betűn továbbhaladva 11 méter megtétele után újabb elágazáshoz juthatunk, amely szintén dongaboltozatos, és egy újabb összeköttetést biztosít a két főjárat között. Ezen elágazás szintje 35 cm-rel van alacsonyabban az előzőhöz képest. További 7 méter megtétele után a pincejárat enyhe görbületet vesz. Ezen a részen az oldalfala kissé befelé dől, a fugák feltűnően megnyíltak, mely feltételezhetően erőteljes földnyomás következménye.

A járat végéhez eljutva ismét egy elágazást találunk, ami már 160 cm-rel a bejárati szint alatt helyezkedik el. Itt egy újabb, 12 m-es járat biztosít összeköttetést a másik főjáratral, valamint itt található két másik, kisebb (5, ill. 7 m hosszú) járatot, melyek egyben a pince legmélyebben fekvő részét is képezik.

A pincéhez 11 szellőzőnyílás is csatlakozik. A felszínen ezen szellőzőkre tadosi vörös mészkőből készült fedlapot helyeztek, amely azonban néhányról már hiányzik.

A pince fölött valamikor szépen tervezett kert volt a tulajdonos elmondása szerint, valamint kőből faragott kerti padok, melyek közül egy ma is látható töredékeiben.

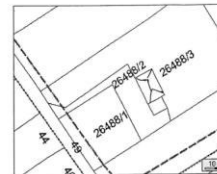
A helyrajzi térképen nincs feltüntetve egy szervízút, amely a pince egyik főjáratának vége felett halad keresztül, ezzel beszakadási veszélyt jelenthet a későbbiekben.

Készítették:

Bozsaky Dávid
Horváth Éva
Kiss Dalma
Knauz Annamária
Polgár Edina
Raffai Júlia

Konzulensek:

Kottmayer Tibor
Szalánczi Gábor

- 3 -

Józsa Anna: Vincellér iskola Ménfőcsanakon

Diplomadolgozat, Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, 2010. Kézirat (Részlet)

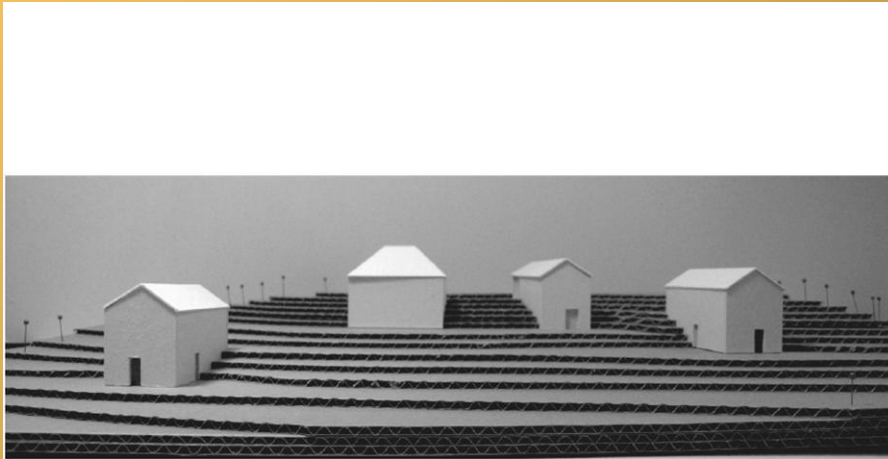
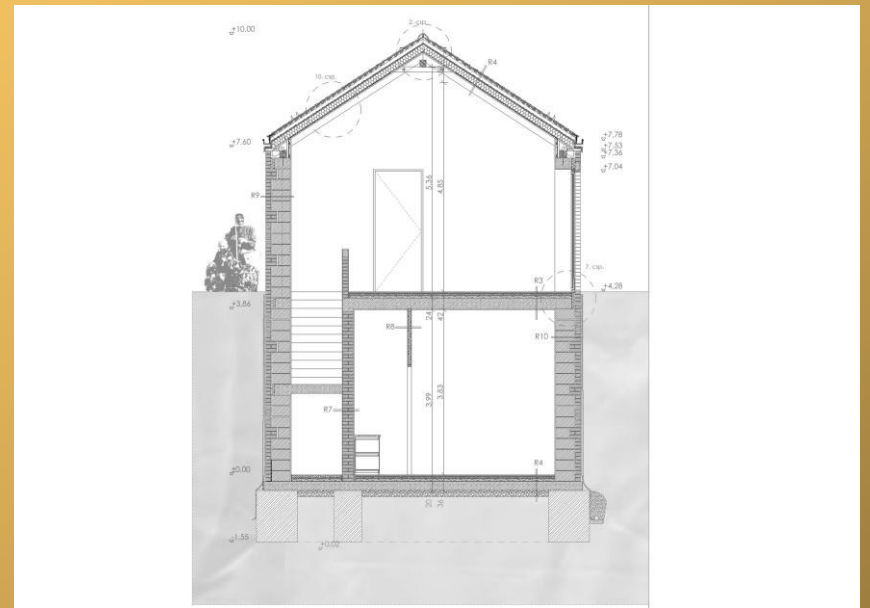
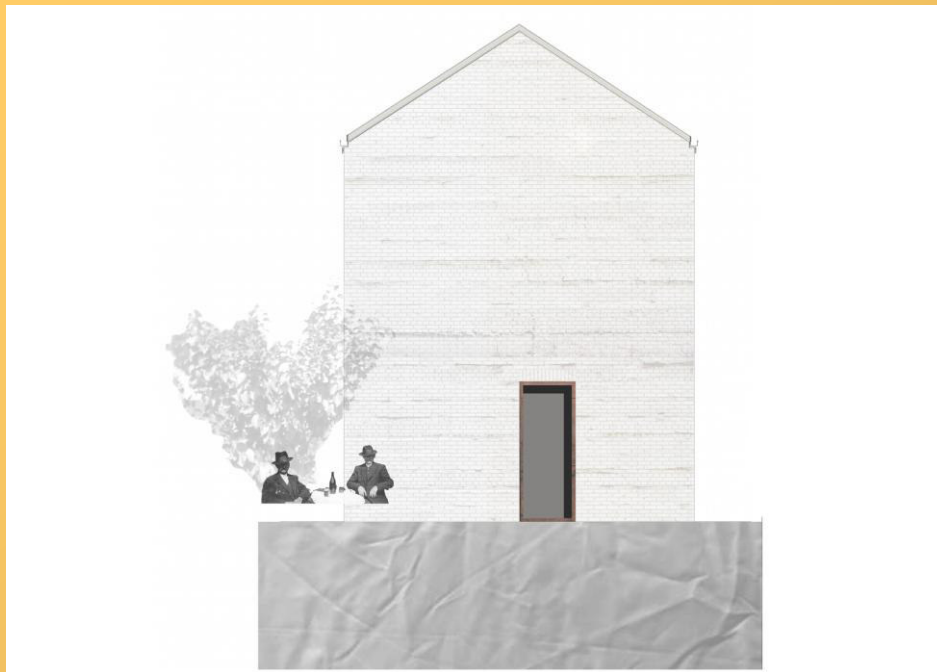
Diplomatervem témája, amelyet a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen védtem meg 2010-ben, a 2009-ben készült **Tudományos Diákköri Dolgozatomból** ered. Ebben a dolgozatban a Ménfőcsanakon található **207 éves országos műemléki védetség alatt álló Ecker-villa** kutatásával foglalkoztam. Ezen a vidéken 1000 éves a bor és szőlő kultúra, része a Pannonhalmi Borvidéknek. **Az Ecker-villa is részben prэшáz, nagyon jó adottsága a földbe hátranyúló érdekes formájú pincerendszer.** Olyan funkciót kerestem, ami ezeket a hagyományokat, adottságokat viszi tovább és

erősíti meg. Tekintettel arra, hogy az Ecker-villa megmentése csak korszerű hasznosítással egybekötve képzelhető el, valamint a terület szőlőtermesztési kultúrája a Pannonhalmi borvidék szerves részeként hosszú hagyományokra nyúlik vissza és a település Győrtől független önálló fejlődését is elő kell segíteni, természetesen adódott egy vincellér iskola és egy tangazdaság létrehozása. Az elmúlt években a rendezési terv készítésekor veszélybe került az épület és ezáltal a pince fennmaradása, ezért felmerült a műemlékhez méltó viszonyok biztosításának igénye, az épület esetleges jövőbeni hasznosítása a műemléki jelleg megőrzésével. A többféle beépítési variáció végig gondolása után, valamint utánajárva és megismerve, hogy milyen a vincellér életforma, arra jutottam, hogy a funkciókat három különálló épületbe helyezem el. **A Vincellér iskola felnőttképzés keretében, 8-10 főt képez évente.** Ezek a szakemberek már járatosak a bortermelésben, de továbbképzés keretében szükségük van korszerű ismeretekre annak érdekében, hogy piacképes, magas minőségű borokat készítsenek, vagy olyan gazdaságot irányítsanak, melyek erre alkalmasak. Az iskola hosszú hétvégeken, péntek reggeltől vasárnap estig működik.

A tervezett iskolát a meglévő Ecker-villa köré szerveződő vincellér iskola és tangazdaság épületegyüttese alkotja. Összesen négy épületből áll, ezekből három újonnan építendő, úgymint a Feldolgozó épület, Oktatási épület, Szállás épület. Az Ecker-villa a vendéglátás, a borkóstolás és az igazgatás helyszíne. Tekintettel a meglévő, tökéletesen működő pincerendszerre, a Feldolgozó épület úgy került elhelyezésre, hogy földszintjéről a pince közvetlenül megközelíthető. A területet szőlővel telepítik be, de a villa, a szállás és az oktatási épület által határolt tér arányaiban követi a villa hajdan volt klasszicista díszkertjének arányait. A Pannonhalmi Hegyközség vincellér iskola keretében, tangazdaságként ezen a 3,5 hektáros területen szőlőművelést és bortermelést fog végezni a **Pannonhalmi Borvidék részeként.** Ekkora területen ezekből a termelendő fajtákból (Olasz rizling, Chardonnay, Müller Turgau (Rizlingszilváni)) mintegy 250-300 hl szőlőt tudnak szüretelni, melyből évente 15 000 palack bort tudnak előállítani.

Vincellér iskola kialakítása

A terv építészeti célja a villa egyedien szép elhelyezkedéséhez és a falusias, kertvárosi környezetbe harmonikusan illeszkedő, egyszerűségével az Ecker-villa építészettörténeti értékeit érvényesíteni hagyó, azt még inkább kiemelő, elhelyezésében és tájolásában összetartozó egységet mutató épületegyüttes kialakítása. Így alakult ki az épületek ömegformálása, ami a vidék jellegzetes háztípusainak archetípusa. Az anyaghasználatnál törekedtem egy homogén fal kialakítására, így 44cm falazóblokk és egyedileg gyártott km. Téglá összefalazása adja a homogén falszerkezetet. A külső homlokzatképzés: telibe fugázott téglára habarcsos dörzsölés kerül, ezt a felületet lemeszelik. A fedélszerkezet kialakítása: üres fedélszék látszó szarufákkal, ezzel is kiemelve az épületek formáját. Az épületek szellőzése természetes úton történik.

Knauz Annamária –Diplomadolgozata (Széchenyi István Egyetem)

Sokorói Borok Háza

„Épített örökségünk határozza meg egy hely hangulatát, hordozza emlékeit, történelmét.”

I. A leendő épület programkiírása

Helyszín: Győr - Ménfőcsanak Tenkes utca 49. Hrsz: 26488/1-3/ MIII 9579 Ecker villa

Program: Új épületrészeket tartalmazó épületrekonstrukció

Tervezett funkció: Pincészet, borászati oktató és kiszolgáló funkcióval kiegészítve

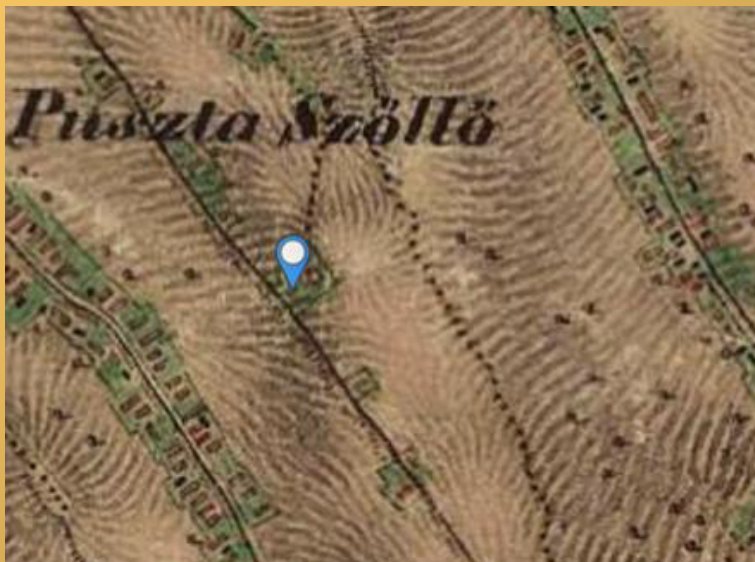
Az épület megnevezése: Sokorói Borok Háza – Pincészet **Knauz Annamária**

Győr-Ménfőcsanak, Ecker-villa

Helyiségkönyv, értékleltár és helyreállítási javaslat 2023.

- Készítette: **Haszonics Martin, Józsa Márton, Karuczka Máté, Varga Borbála**

Széchenyi István Egyetem, Építészmérnöki- Építőmérnöki és Közlekedésmérnöki Kar
Építészettörténeti és Városépítési Tanszék

- » „Az 1853-as második katonai felmérésen már Ménfő is kiépült falu, utcákkal, házakkal, vasúttal. A térképen jól látható a falu legrégebbi utcája, az Öreg utca házakkal.”
- » A Puszta Szőlő legmagasabb pontja, a Világosvár is jól kivehető. A Puszta Szőlői dombok gerincén futó út mellett a térkép már jelzi az Ecker-villa helyét.”

javaslat a

„Ménfői Ecker-villa”

települési/tájegységi/ágazati

értéktárba történő felvételéhez

„Ha meg akarjátok ismerni a XIX. századi Győr hétköznapjait, olvassátok naplómat! Nem voltam sem író, sem költő, csupán vas-és szénkereskedő, de szerettem a művészeteket és pártfogoltam a művészeket.”

(Ecker János)

„Ez a szőlő volt az ő tuscoluma és buen retioja.”

(Lám Frigyes, 1928, 143.)

Készítette:

Dr. Lanczendorfer Zsuzsanna néprajzkutató, egyetemi docens, tulajdonos

Dr. Lanczendorfer Zsuzsanna

Győr-Ménfőcsanak, 2024. 04. 23.

GYŐRI
ÉRTÉKTÁR

OKLEVÉL

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának
Győri Értéktár Bizottsága a

MÉNFŐI
ECKER-VILLA

értéket felvette a

GYŐRI ÉRTÉKTÁR
épített környezet kategóriájába.

Győr, 2024. május 27.

Szeles Szabolcs
a Győri Értéktár Bizottság
elnöke

Prof. Dr. Dézsi Csaba András
Győr Megyei Jogú Város
polgármestere

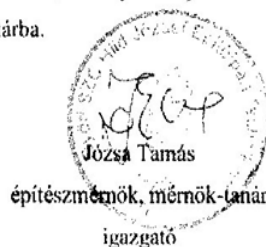
Születésemtől fogva Ménfőcsanakon élek, itt is nőttem fel. A családom egyik része évszázadok óta itt élő, tősgyökeres ménfői, a másik része tősgyökeres csanaki. Az épület és a köré szövődött érdekesebbnél érdekesebb történetek már gyermekkoromban is nagy hatással voltak rám. Talán ennek is köszönhető, hogy egyik első fénykép felvételem a 70-es évek végén az Ecker villát ábrázolja. Az épület tájba illeszkedése a mai napig is egyedülálló. Emlékszem gyerekkoromtól fogva az jelentette a megérkezést Ménfőcsanakra, amikor már messziről megláttuk az épületet.

Ahogy egyre nagyobb lettem, úgy tudtam meg egyre többet erről a különleges épületről. Mindenkinek volt róla valami története. Az épületről, Ecker Jánosról, a település lakóinak és az épületnek a kapcsolatáról. Többen elmesélték, hogy a II. világháborúban a falusiak a pincében megbújva menekültek meg a harcok viszontagságaitól. Többször is sikerült bejutnom az épületbe. Megesodálva az érdekes alaprajzát, a szobák mennyezeti rozettáit, a külső-belső vakolatdíszeket. A funkcióból fakadó különleges szerkesztési elveket, a pince Ecker János monogramját formázó járatait, ágait. A padlás süllyesztett jellegű, feszített fedélszerkezetét. Az építész tanulmányaimban előre haladva ezeket még érdekesebbnek találtam.

A közelmúltban ménfőcsanaki, felső tagozatos diákokat kísértem ide és a tulajdonos, Dr. Lanczendorfer Zsuzsanna segítségével mutattuk be az épületet, történetét és a hozzá fűződő legendákat. Mintegy 30 fő tanuló és a kísérő pedagógus nagyon jól érezte magát. Őket is lenyűgözte az épület hangulata. Odafele elsősorban a külső kialakításról beszélgettünk visszafele pedig értelmeztük az épület belsejében látottakat és a hallott meséket, legendákat.

Mint építész, mint pedagógus és, mint a településem értékeit megőrizni kívánó helytörténeti kutató támogatom, hogy ez az évszázadok történetét hordozó, a településképhez az itt élő emberek gondolataihoz kötődő épület bekerüljön az értéktárba.

Győr, 2024. április 29.

Győri SZC Hild József Építőipari Technikum

Józsa Tamás

igazgató, építészmérnök, mérnök-tanár

*„Az épület és a köréje szövődött
érdekesebbnél érdekesebb történetek
már gyermekkoromban
is nagy hatással voltak rám.”*

*„Az épület tájiba illeszkedése
egyedülálló.”*

*„... jelentette megérkezést
Ménfőcsanakra, amikor már
messziről megláttuk az épületet.”*

ÉPÍTÉSZETTÖRTÉNETI ÉS VÁROSÉPÍTÉSI TANSZÉK

Tárgy: Ajánlás a „Ménfői Ecker- villa” települési értéktárba történő felvételéhez

Az épület és a még megmaradt egykori szőlős terület kiemelt kulturális és helytörténeti, valamint táji érték. Nem véletlen, hogy 1983 óta országos jelentőségű műemlékként nyilvántartott az épület és ingatlana.

Hasznosítása, használata egykori tulajdonosa által biztosított volt. Azon szerencsés épületek közé tartozik, amelynek tulajdonlása folyamatos, családban maradt. Értéke messze túlmutat a települési szinten. A győri polgári élet mellett a sokorói szőlővidék jellegzetes épülete a pincéjével együtt.

A megmaradt egykori szőlőterület rehabilitációjával, az épület felújításával és méltó használatával Győr és a Sokoróvidék egyik központi műemlékévé válhat az épület, amelyet sokrétű kapcsolatrendszere – kulturális örökség, helytörténeti érték, szőlészeti emlék kultúrtáj, dokumentáltsága, megmaradt tárgyi értékei – szintén meghatároz, predesztinál erre a feladatra.

A bemutatás mellett oktatási hasznosítása is meggondolandó, lehetséges. A bemutatásban említett, Józsa Anna által készített terv mellett 2009-ben Knauz Annamária „Sokorói borok háza” című diplomadolgozata, melynek konzulense Ekler Dezső volt, hasonló közösségi hasznosítást javasol.

Nem csak értéktárba vételét javasoljuk, hanem kiemelten fontosnak tartjuk méltó közösségi használatát, az ehhez kapcsolódó sürgős és szükséges följújtással együtt.

Győr, 2024. április 25.

Dr. Veöreös András

tanszékvezető, egyetemi docens

Széchenyi István Egyetem

Építészettörténeti és Városépítési Tanszék

Kottmayer Tibor

mestertanár, műemléki szakmérnök

Széchenyi István Egyetem

Építészettörténeti és Városépítési Tanszék

Dr. Veöreös András
tanszékvezető,
egyetemi docens

Kottmayer Tibor
műemléki szakmérnök,
mestertanár

„Kiemelt kulturális és helytörténeti, valamint táji érték.”

„...a szőlőterület rehabilitációjával, az épület felújításával és méltó használatával Győr és Sokoróvidék egyik központi műemlékévé válhat az épület.”

„A bemutatás mellett oktatási hasznosítása is meggondolandó, lehetséges.”

Helytörténeti témanapon Józsa Tamás és Lanczendorfer Zsuzsanna mesél a tanulóknak

Fotó: Józsa Tamás, Lanczendorfer Zsuzsanna, Győr-Ménfőcsanak, 2024. 04. 25.

(A hely, ahol élünk. GyőrpluszTV 4:07. / 2:19-3:08, YouTube, 2024. május 7. Letöltés: 14:46.

<https://www.youtube.com/watch?v=CFPuaaFgD2w>)

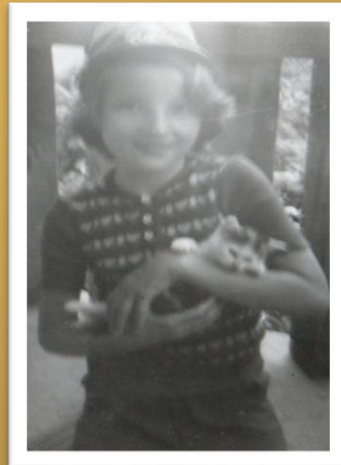
Irodalom

- Bay Ferenc: Liszt Ferenc és Bartók Béla hangversenyei Győrött. = Győri Zenei Hetek 1956. Programfüzet. Győr, 1956
- Barsi Ernő: Liszt Ferenc győri hangversenye. Honismeret, 1986/6. XVI. évfolyam, 10-11.
- Bárdos Kornél: Győr zenéje a 17–18. században. Bp. Akadémiai Kiadó, 1980
- Benedek István Márton, „Győri szemtanú a reformkorról, a szabadságharcról: Egy színpártoló kereskedő naplója”, Új Tükör 14, 32. sz. 1977. augusztus 7. 20–21.
- Cziglényi László: Győr. 2. jav. kiad. Bp. Panoráma, cop. 1987.
- Ecker János levele a Győri Tanács részére. 1846. Kulturális Örökségvédelmi Hivatal Tervtár (KÖH TT)
- Ecker János: Győr 1847-1850-ben, hogyan egy lokálpatrióta látta. Szemelvények Ecker János kéziratos naplójából. Szerk.: Pernes Gyula, fordította: Dr. Bay Ferenc, Kisfaludy Károly könyvtár, Győr, 1973. 33; 110; 112; 200.
- Ecker-villa felmérése. Ecker-villa felmérési rajzai és műszaki leírása, 2004.04.16, készítették: Bozsaky Dávid, Horváth Éva, Kiss Dalma, Knauz Annamária, Polgár Edina, Raffai Júlia, konzulensek: Kottmayer Tibor, Szalánczi Gábor
- Emlékművek, emléktáblák győri kislexikona. Írta és szerk. Orbánné Horváth Márta. Győr, Városi Könyvtár, 2001
- G. Papp Katalin: Győr utcanévei. Győr, 2006. Hazánk Könyvkiadó, 165.
- Galgóczi Károlyné: Az író faluja Ménfőcsanak 1945-1970. Galgóczi Erzsébet riportjai és Krónika a községi jegyzőkönyvek alapján. Ménfőcsanaki Népfőiskolai Egyesület, Győr, 2010. 15; 16.
- Galgóczi Károlyné: Ménfő, 1044-1934. Dokumentumok.Ménfőcsanak-Gyirmóti Művelődési Központ, Győr, 2018. 30.
- Gülch Csaba: Az Ecker-villa sértetlen marad. Kisalföld, 2005.május 31., kedd, Kiségiók 5.
- Grábics Frigyes: Győri „Beszélő házak”. Kazinczy utca 20. Életünk 5, 3. szám, 1967. 102–107.
- Győri életrajzi lexikon. Győr, Galgóczi Erzsébet Városi Könyvtár, 2003
- Imre Béla: Emlékhely lehetne. Áll még az Ecker-villa Ménfőn. Kisalföld, 1986, március 15., szombat, 10.
- Jenei Ferenc – Koppány Tibor: Győr. Bp. Képzőművészeti Alap, 1964
- Józsa Anna: A ménfőcsanaki Ecker-villa – polgári életforma megjelenése falusi környezetben. TDK dolgozat, Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Építésztechnika kar, 2009.
- Józsa Anna: Vincellér iskola. Diplomadolgozat, Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, 2010. Kézirat
- Józsa Anna: A ménfőcsanaki Ecker-villa. A polgári életforma megjelenése falusi környezetben. 105-123. In: Bereczki Ibolya - Cseri Miklós (szerk.): Ház és ember, A Szabadtéri Néprajzi Múzeum évkönyve 22. (Szentendre, 2010. Szabadtéri Néprajzi Múzeum <https://drive.google.com/file/d/14BmlcobtEf6twqsjQ3rU3LC11UJBI/view?usp=drivesdk>
- Knauz Annamária: Sokorói borok háza. Diplomadolgozat. Széchenyi István Egyetem, Győr, 2009.
- Lanczendorfer Zsuzsanna: Ecker villa kincse. In: „Mindent apámról... ” Egy sokoróaljai iparos emlékei. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2007. 31; 62; 245.

- Lám Frigyes: Egy győri polgár a reformkorszakban. Győr Szab. Kir. Város Kiadása, Győr, 1928. 7-8, 33; 47, 48-49;138; 141-143.
- Kulturális Örökségvédelmi Hivatal (KÖH): Ismertető a ménfői Ecker-házról. Országos Műemléki Felügyelőség (OMF) Tudományos Osztálya, 1982.
- Nemesné Matus Zsanett: Nemes Győr Városában lakozó édes, mézes, mákos, cukros koma asszonyaink. Egy reformkori csúfoló társadalomtörténeti vetületei. Doromb, 2022. Közköltészeti Tanulmányok. 10. 361-409.
- Pernesz Gyula: Tájékoztató a „Győr 1847-1850-ben, ahogyan egy lokálpatrióta látta” című kiadványhoz. Szemelvények Ecker János kéziratos naplójából. 167-173. In: Vermesné Pernesz Marianna: „A kultúra és Győr szerelmese...”, Győr Városi Könyvtár, 2002.
- Szabady János: Ecker János ménfői kapcsolatáról. 10-18. In: Válogatás Győr és Ménfőcsanak Kultúrtörténeti írásából. Hazánk Kiadó Kft. Győr, 2004.
- Szabady János: Ecker János 200 éves villája, borpincéje. 73-78. In: Ménfőcsanaki séta. Győr-Ménfőcsanak történelmi emlékhelyei 3. bővített kiadás. Szerk: Winkler Csaba, Győr-Ménfőcsanak, Ménfőcsanakért Baráti Kör, 2005.
- Szabady János: Ecker János 200 éves villája, borpincéje. 80-85. In: Győr-Ménfőcsanaki történelmi kalauz. Szerk: Winkler Csaba, Győr, 2007.
- Szabady János: A ménfői Ecker-pince titkai. 16-20. In: Mozaikok Ménfőcsanak történetéből. Válogatott helytörténeti cikkek és tanulmányok. A Hegyalja c. ménfőcsanaki újságban megjelent írások. Ménfőcsanakért Baráti Kör, Győr, 2020.
- Szávay Gyula: Győr. Monográfia a város jelenkoráról a történelmi idők érintésével. Győr Szab. Kir. Város Törvényhatósága, Győr, 1896.
- Tóth Vilmos: A győri kármelita templom mint temetkezőhely In: Arrabona. Regionális Tudományos Évkönyv. 57. 2019., 177- 196.
- Tóth Vilmos: Credo vitam aeternam. Győr temetkezőhelyeinek adattára. A Győri Egyházmegyei Levéltár Kiadványai. Források, feldolgozások 29. Győr, 2021.
- Vasy Géza (szerk.): I. Galgóczi Erzsébet írásaiból. Ezer év, ezer ember. 10. In: Galgóczi Erzsébet emlékkönyv. Széphalom Könyvműhely, Budapest, 1993.
- Winkler Csaba (szerk.): Győr-Ménfőcsanaki adattár. Győr-Ménfőcsanaki Részönkormányzat, Győr, 1993. 10; 13; 16. Borító: Az Ecker-villa és szőlőkert 1826-ban készült alaprajza.
- Winkler Gábor - Auer Jolán - Kottmayer Tibor – Németh Iván: 2003-2005 Örökségvédelmi Hatástanulmány. Telekkönyvi betétek XXIV 211. A Győr Városi Földhivatal telekkönyvi betétei. Ménfő 1429, 146, 1162, 1386 sz. tulajdoni lapok, Győr-Moson-Sopron Megye Győri Levéltára

**Győri lokálpatrióta, városi tisztségviselő, kereskedő
Szülővárosát szívből szerető!
Győr művészeti nagykövete
Krónikás**

**Köszönöm a figyelmet!
Köszönet a kutatáshoz nyújtott segítségért!**

- Cserhalmi Zoltán - történész, muzeológus
- Galgóczi Károlyné Horváth Gabriella - könyvtáros
- Győri Értéktár Bizottság
- Józsa Anna - építész
- Józsa Tamás - építész, iskola igazgató
- Knauz Annamária - építész
- Kottmayer Tibor - néprajzkutató műemléki szakmérnök
- Kulcsár Béla - igazságügyi szakértő
- Kovács Balázs - családfakutató, helytörténésznek
- Péceli Bence - (Imre, karmelita atya OCD)
- Tóth Vilmos - történész
- Dr Veöreös András - építész, egyetemi docens
- Dr. Kovács Pál Könyvtár és Közösségi Tér
- Rómer Flóris Művészeti és Történeti múzeum
- Széchenyi István Egyetem építész hallgatóinak